

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	435 Економічна кібернетика
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	051 Економіка

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	435
Назва ОП	Економічна кібернетика
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Коломицева Олена Віталіївна, Якименко-Терещенко Наталія Василівна, Дерій Ольга Юріївна, Сталінська Олена Вікторівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	20.12.2021 р. – 22.12.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://bit.ly/32Je235>

Програма візиту експертної групи <https://bit.ly/34ahd4D>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма «Економічна кібернетика» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка безумовно є актуальною та такою, яка заслуговує бути позитивним прикладом для наслідування іншими навчальними закладами з точки зору її змістового наповнення, освітніх методик, практичної спрямованості. ОП «Економічна кібернетика» готує фахівців нової формації, які відповідають сучасним вимогам ринку праці: висококваліфікованих професіоналів з економіки, які володіють гнучким економічним мисленням, теоретичними знаннями і прикладними навичками, здатних вирішувати дослідницькі й управлінські завдання та проблеми функціонування економічних систем різного рівня. Це відбувається завдяки потужному професорсько-викладацькому складу ОП, який сформовано з найдосвідченіших фахівців, в тому числі із західною освітою. Ґрунтовна теоретична підготовка фахівців з економічної кібернетики, що здійснюється за рахунок регулярних стажувань викладачів за кордоном, участі у наукових конференціях і дослідженнях, захистах дисертаційних робіт, участі у наукових проєктах. Випускники ОП успішно працевлаштовані як в бізнесі, так і в держаних інституціях, дослідницьких, наукових і освітніх закладах, причому у своїй переважній більшості вони працюють саме за отриманою спеціальністю. Організований зворотній зв'язок із здобувачами, у т.ч. за рахунок організації та проведення загальноуніверситетського опитування за методологією, яка розроблена Навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень. Розроблена п'ятирівнева система забезпечення якості освіти з чітким розподілом відповідальності між різними структурними підрозділами. Сформована певна культура якості, яка постійно трансформується та розвивається. За підсумками акредитаційної експертизи експертна група дійшла висновку, що ОП «Економічна кібернетика» відповідає всім Критеріям оцінювання якості освітніх програм другого (магістерського) рівня вищої освіти та має ознаки взірцевості.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

На думку експертної групи, основними сильними сторонами та позитивними практиками при реалізації освітнього процесу за ОП «Економічна кібернетика» є: 1. ОП «Економічна кібернетика» має збалансований перелік ОК, який представлений дисциплінами математичного, економічного та соціального напрямів, що дозволяє готувати магістрів з аналізу мікро- та макро даних, прогнозування, які мають критичне мислення, вміють використовувати новітні технології обробки інформації. 2. Науково-педагогічні працівники ОП є висококваліфікованими фахівцями з економічної кібернетики, які активно впроваджують отриманий ними зарубіжний та практичний досвід стажування, використання сучасних інноваційних методів навчання в освітньому процесі. 3. НПП приймають активну участь у програмах міжнародної академічної мобільності, міжнародних проєктах та наукових стажуваннях, що дозволяє їм імплементувати досвід іноземних освітніх програм в ОП «Економічна кібернетика». 4. НПП ОП мають високу публікаційну активність у фахових виданнях та виданнях наукометричних баз даних Scopus, Web of Science. 5. В процесі реалізації ОП поєднується навчання та наукові дослідження здобувачів, що підтверджується наявністю великої кількості публікацій у здобувачів вищої освіти у фахових виданнях та міжнародній наукометричній базі Scopus, їх участю в міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях. 6. Застосовуються сучасні методи навчання, заснованого на дослідженнях та практики викладання, які сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. 7. Функціонує п'ятирівнева система забезпечення якості освіти, що забезпечує своєчасне виявлення і реагування на недоліки в ОП та освітній діяльності з реалізації ОП. 8. На ОП існує тісна співпраця з роботодавцями в напрямках організації спільної науково-дослідної діяльності, проведення науково-дослідної практики, стажування і працевлаштування здобувачів. 9. Випускники ОП успішно працевлаштовані, причому у своїй переважній більшості вони працюють саме за отриманою спеціальністю. 10. Організований зворотній зв'язок із здобувачами, у т.ч. за рахунок організації та проведення загальноуніверситетського опитування за методологією, яка розроблена Навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Взаємозв'язок з роботодавцями в більшій мірі відбувається в результаті особистого спілкування, на конференціях, днях кар'єри, ярмарках вакансій. ЕГ пропонує формалізувати процедури обговорення та внесення змін в ОП, що надходять від роботодавців за даною ОП. 2. Здобувачі недостатньо приймають участь в обговоренні змін до ОП. Рекомендуємо більш активно залучати до обговорення та внесення пропозицій до ОП здобувачів та випускників ОП та забезпечити прозорість щодо врахування їх позицій. 3. Відсутність практики проведення опитування роботодавців щодо якості ОП та організації освітньої діяльності за ОП. ЕГ рекомендує розробити опитувальники та проводити опитування роботодавців щорічно. 4. Виявлена розбіжність між програмними компетентностями та програмними результатами навчання в робочій програмі ОК «Управління інвестиційним портфелем» з тими, що представлені у матрицях відповідності ОП. ЕГ рекомендує привести у відповідність програмні компетентності та програмні результати навчання, представлені в робочій програмі ОК «Управління інвестиційним портфелем» з тими, що представлені в матрицях відповідності програмних компетентностей та програмних результатів навчання ОП «Економічна кібернетика». 5. ЗВО не визнає результати навчання, отриманих у неформальній освіті. ЕГ пропонує переглянути питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, але водночас не вважає недоліком не визнання результатів навчання у неформальній/інформальній освіті в КНУ ім. Тараса Шевченка.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Зустріч із фокус-групою керівництва закладом вищої освіти (далі ЗВО) та гарантом, вивчення освітньо-наукової програми (далі ОНП) 2020 року а також Стратегічного плану розвитку Університету на період 2018-2025 років (<https://bit.ly/3F23WsF>) та Програми розвитку економічного факультету (<https://bit.ly/3m6JnCN>) дозволяють стверджувати, що ОНП «Економічна кібернетика» має чітко окреслену мету, яка полягає в "підготовці висококваліфікованих професіоналів з економіки, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і прикладними навичками, здатних вирішувати дослідницькі й управлінські завдання та проблеми функціонування економічних систем різного рівня". ЕГ вважає, що вищезазначена мета ОНП в достатній мірі відповідає основним напрямкам розвитку Університету, які викладені у Стратегічному плані розвитку Університету на період 2018-2025 років (затверджений Вченою радою Університету 25.06.2018 р.), а саме "передбачає формування національної еліти України, підготовку висококваліфікованих кадрів, сприяння інтеграції України у світовий економічний простір як рівноправного партнера". На зустрічі ЕГ із гарантом було підкреслено, що розробники вбачають унікальність ОНП, що акредитується в "активному практичному застосуванні економіко-математичних моделей для опису будь-яких соціально-економічних процесів, застосуванні сучасного програмного забезпечення, розвитку аналітичного та критичного мислення у здобувачів ОНП". Відданість місії та стратегічним цілям розвитку Університету під час зустрічей з ЕГ демонстрували як представники адміністрації ЗВО, так і розробники ОНП. Зокрема, проректор з науково-педагогічної діяльності А. П. Гожик підкреслив зацікавленість Університету у підтримці унікальних освітніх програм, таких як ОНП "Економічна кібернетика", наголосив на їхній особливій ролі у формуванні соціокультурного ландшафту ЗВО та промоції України в світі. На основі викладеного, експертна група зробила висновок, що освітньо-наукова програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Зустрічі із фокус-групами науково-педагогічних працівників (далі - НПП), здобувачами освіти, представниками студентського самоврядування та роботодавцями показали, що у ЗВО налагоджений двосторонній зв'язок зі стейхолдерами ОНП. Врахування їх інтересів при формулюванні цілей та програмних результатів навчання (далі ПРН) проводилось за результатами роботи робочої групи (протокол № 1 від 05.05.2021 р.), зустрічей на засіданнях кафедри ЕК (пр. № 7 від 26.11.2020 р.; пр. № 9 від 30.12.2020 р.; пр. № 16 від 06.05.2021 р.; пр. № 19 від 25.06.2021 р.), днів кар'єри на економ. фак-ті, ярмарках вакансій, на яких обговорювались елементи та освітні компоненти (далі - ОК) ОНП. Зокрема, інтереси студентів вивчали шляхом опитувань, бесід. На сайті гаранта ОНП Ставицького А.В. (<https://bit.ly/3qt32iu>) викладаються результати опитування студентів щодо ОК «Мод-ня мікро-них процесів» протягом 11 років, що дозволяє постійно удосконалювати не тільки саму дисципліну, але й ОНП. Серед рекомендацій, наданих здобувачами (пр. № 19 від 25.06.21р.): зменшити кількість теоретичних предметів з екон-кі; ввести до ОП ОК "Моделювання бізнес-процесів" та ін. Пропозиції здобувачів було враховано в повній мірі. В той же час, як свідчать результати опитувань здобувачів (витяг з пр. № 2 від 17.09.2021 р.) "здобувачам недостатньо участі в обговоренні змін до ОНП та прозорості щодо причин врахування/неврахування їх позицій". ЕГ констатувала участь у розробці та внесенні пропозицій до ОНП роботодавців. У травні 2021 р. (протокол № 1 від 05.05. 2021 р.) проведено засідання робочої групи ОНП та обговорено внесення пропозицій, а саме: В. Рибалко рекомендував збільшити частку дисциплін, що пов'язані з обробкою Big Data, штучним інтелектом; на засіданні кафедри ЕК (пр. № 3 від 12.10.21 р.) було обговорено рецензії від роботодавців на ОП. Всі отримані рецензії позитивні. Кафедрою економічної кібернетики проводяться консультації із роботодавцями щодо проектування та внесення змін до ОНП, про що було підтверджено на зустрічах, але більшість інформації та побажань передається в результаті особистого спілкування як гаранта, так і викладачів програми з певними роботодавцями. Також наразі відсутня процедура анкетування роботодавців, і як наслідок ЕГ не вдалося побачити результати анкетування. Академічна спільнота також брала активну участь у розробці програми, про що ЕГ пересвідчилася під час зустрічей. НПП брали участь у обговоренні ОНП. На засіданнях кафедри ЕК обговорювались пропозиції до ОНП: внесення змін в ОП 2020 р. (витяг з пр. № 9 від 30.12.2020 р.): ОК "Система нац. рахунків" замінити на ОК "Сучасні кон-ії лідерства" та ін.; пропонувалося внести зміни до переліку вибіркового дисциплін ОНП на 2021-2022 н. р. (витяг з пр. № 7 від 26.11.2020 р.); обговорювались результати опитувань здобувачів. Свою участь у засіданнях кафедри з обговорення проекту ОП 2021 р. підтвердили на фокус-групі всі запрошені НПП. Пропозиції представників академічної спільноти були повністю враховані у ОНП 2021 р.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЕГ пересвідчилася, що академічна спільнота всіляко долучається до моніторингу ринку праці, тенденцій розвитку спеціальності "Економічна кібернетика". ЕГ вважає, що цілі та програмні результати навчання ОНП розкривають галузевий та регіональний контексти. Формування ОНП здійснювалось з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності з акцентом на здатність проводити аналіз даних, будувати та застосовувати економіко-математичні моделі в усіх сферах економічної діяльності. Задля цього в ОНП введено нові навчальні дисципліни, вдосконалена тематика традиційних освітніх компонент («Прикладна економетрика», «Актуальні проблеми економічної теорії та економічної політики», «Електронна комерція»). Аналіз ринку праці, зокрема потреб працедавців-партнерів ЗВО, дозволив ЗВО відзначити, що є потреба у фахівцях з аналітики, консалтингу, які мають фундаментальні математичні знання, навички економіко-математичного моделювання, знання методів оптимізації, мінімізації ризиків при здійсненні економічної діяльності. Це забезпечує умови для працевлаштування здобувачів ОНП за спеціальністю (більше 95% випускників кафедри успішно працевлаштовані за спеціальністю (у тому числі за кордоном). Експертна група з'ясувала, що цілі та програмні результати навчання ОНП спрямовані на підготовку фахівців, здатних працювати за фахом як на території України, та і за її межами. Майже всі ОК ОНП базуються на вивченні сучасного інформаційно-аналітичного інструментарію, що застосовується на рівні всіх галузей економіки та будь-якому регіональному просторі. Проведені зі стейхолдерами інтерв'ю підтвердили актуальність ОНП у контексті підготовки необхідних кадрів для галузевих та регіональних потреб. На зустрічах з гарантом та НПП було з'ясовано, що при формуванні ОНП було враховано досвід аналогічних програм провідних вітчизняних ЗВО (Львівського національного університету імені Івана Франка, Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця тощо). Як результат в ОНП були сформовані додаткові до стандарту вищої освіти ПРН. Серед іноземних освітніх програм у ВСО відзначено ряд закордонних університетів, де НПП проаналізовано відповідні плани освітніх програм (університети Сандерленду, Ньюкасла (Велика Британія), Дебрецена (Угорщина) та інші). В результаті участі в реалізації спільних проєктів Erasmus + із зарубіжними ЗВО в ОНП було вдосконалено методику викладання та розширено перелік дисциплін, що викладаються англійською мовою (наприклад, Portfolio Management, Financial Management). В 2022 році планується запровадити ряд вибіркових курсів, які будуть викладатися англійською мовою, наприклад, "Soft skills for IT", "Лідерство" (які базуються на доробках університетів Великої Британії), та ін. Як зазначив гарант (зустріч 1, 20.12), основною конкурентною перевагою ОНП є високий рівень підготовки здобувачів завдяки якійшій школі економіко-математичного моделювання.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітньо-наукова програма «Економічна кібернетика» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти започаткована в рамках спеціальності 051 «Економіка». В ОНП 2020 р. інтегральна компетентність, загальні компетентності, спеціальні (фахові) компетентності, ПРН повністю відповідають Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого Наказом МОН України № 382 від 04.03.2020 року (<https://bit.ly/3Hvxsgx>). В ОНП до СК та ПРН, визначених у Стандарті внесено додаткові СК 15 – СК 18 та ПРН 19 – ПРН 23, які за твердженням гаранта, відображають спеціальні (фахові) компетентності, що формують унікальність програми. ОНП 2020 р. відповідає вимогам 7- го рівня Національної рамки кваліфікацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП відповідають місії та стратегії закладу. Визначена в ОП мета та окреслені ПРН враховують позиції та потреби як здобувачів, так і академічного персоналу та роботодавців. ЕГ відзначає високий рівень та системну роботу гаранта та проєктної групи по залученню роботодавців до процесу моніторингу та удосконалення ОП. ОП враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці та галузевого контексту, про що свідчить зацікавленість роботодавців у підготовці фахівців за даною спеціальністю. ОП забезпечує досягнення всіх програмних результатів навчання, запропонованих Стандартом вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. Взаємозв'язок з роботодавцями в більшій мірі відбувається в результаті особистого спілкування, на конференціях, днях кар'єри, ярмарках вакансій. ЕГ пропонує формалізувати процедури обговорення та внесення змін в ОП, що надходять від роботодавців за даною ОП. 2. Здобувачі недостатньо приймають участь в обговоренні змін до ОНП. Рекомендуємо більш активно залучати до обговорення та внесення пропозицій до ОП здобувачів та випускників ОП та забезпечити прозорість щодо врахування їх позицій.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 1.1, 1.3 та 1.4 та певною мірою узгодженість за підкритерієм 1.2. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, ЕГ робить висновок щодо достатньої відповідності ОП Критерію 1, оскільки визначені слабкі сторони не є суттєвими, критично не впливають на відповідність ОП Критерію 1 та можуть бути виправлені у короткі строки згідно із рекомендаціями ЕГ.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг освітньо-наукової програми «Економічна кібернетика» в Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка складає 120 кредитів ЄКТС (<https://bit.ly/3F3l5m0>), що відповідає ст. 5 п. 5 Закону України «Про вищу освіту». ОНП «Економічна кібернетика» розроблена відповідно до вимог професійного Стандарту вищої освіти другого магістерського рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка», що був введений в дію Наказом № 382 Міністерства освіти і науки України від 4.03.2020 р. Строк підготовки здобувачів ОНП «Економічна кібернетика» за другим рівнем вищої освіти становить рік 9 місяців. Обов'язкові освітні компоненти складають 85 кредитів ЄКТС, освітні компоненти вільного вибору студенту - 35 кредитів ЄКТС. Питома вага варіативних компонент у структурі ОНП складає 29,2 % (що відповідає п. 15 частини першої ст. 62 Закону України «Про вищу освіту»). Дослідницький компонент в ОНП «Економічна кібернетика» представлений 57 кредитами (48%) та забезпечується декількома освітніми компонентами: науково-дослідною практикою – 6 кредитів; кваліфікаційною роботою магістра – 9 кредитів; також дослідницький компонент розвивається в процесі виконання самостійних проєктів під час вивчення освітніх компонентів: "Методологія та організація економічних наукових досліджень (з основами інтелектуальної власності)" – 6 кредитів; "Прикладна економетрика" – 7 кредитів; "Економічна динаміка" – 7 кредитів; "Управління інвестиційним портфелем" – 7 кредитів; "Моделювання мікроекономічних процесів" – 6 кредитів; "Моделювання макроекономічних процесів" – 6 кредитів; "Фінансовий менеджмент" – 3 кредити (інформація надана гарантом на запит ЕГ). ЕГ констатує, що заявлений теоретичний зміст предметної області ОНП, її об'єкт, визначені цілі, методи та інструментарій відповідають Стандарту вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

В результаті ознайомлення з відомостями самооцінювання ОНП та документами справи, в тому числі з ОНП 2018 р. та 2020 р., визначено, що проводиться робота ЗВО, гаранта ОНП, та НПП над вдосконаленням ОНП. Оновлення ОНП відбулось у 2020 році з урахуванням всіх вимог професійного Стандарту (Протокол Вченої ради від 19.05.2020р.) (<https://bit.ly/3F3l5m0>). Оновлена ОНП 2020 року має чітку структуру. Блок обов'язкових освітніх компонент включає 12 навчальних дисциплін та науково-виробничу практику; блок дисциплін вільного вибору студента представлений 7 блоками освітніх компонент по 2 освітні компоненти у кожному блоці, де здобувачу пропонується обрати на вибір 7 ОК. Вибір ОК здійснюється у загальному університетській програмі «Тритон» або безпосередньо в деканаті. Таким чином, здобувачі реалізують власне право на вибір освітніх компонент, яке регулюється Положенням про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін від 03.12.2018 р. (<https://bit.ly/3okwE1Z>). Оновлений варіант ОНП 2020 року розширює можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів відповідно до їх потреб. Запропонована послідовність ОК надає можливість здобувачам опанувати загальні компетенції та поступово перейти до ОК, що формують фахові компетенції. ЕГ зазначає, що освітні компоненти, які забезпечують змістовне наповнення ОНП «Економічна кібернетика» в редакції 2020 року в цілому створюють можливість досягти визначені компетентності та програмні результати навчання. Е Г констатує, що для

акредитаційної експертизи було надано ОНП 2018 р. та 2020 року та НП 2018 р. та НП 2021 р. НП 2020 р. експертам не був представлений, тому що, за поясненням гаранта та завідувачки кафедри він не потребував перезатвердження, так як блок обов'язкових навчальних дисциплін залишився без змін, а дисципліни вільного вибору студента були затверджені вчасно, відповідно до "Положення про порядок реалізації студентами КНУ ім. Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін", та їх реалізація почалася в третьому семестрі 2021 р. (<https://bit.ly/3FadErN>). Разом з тим, ЕГ зазначає, що в робочій програмі ОК «Управління інвестиційним портфелем» виявлена розбіжність між представленими програмними компетентностями (ЗК6, СК1, СК3, СК8, СК16) та програмними результатами навчання (ПРН8, ПРН9, ПРН12, ПРН15, ПРН21), та тими що представлені в матриці відповідності програмних компетентностей (ЗК2, ЗК8, ФК3, ФК4) та матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН8, ПРН9, ПРН12, ПРН13) освітньо-наукової програми «Економічна кібернетика».

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Ознайомлення із змістом ОНП «Економічна кібернетика», аналіз обов'язкових освітніх компонент та дисциплін за вільним вибором студента, навчальних планів, робочих програм, в тому числі з науково-дослідної практики, проведені зустрічі з академічним персоналом, здобувачами ОНП свідчить, що цілі ОНП «Економічна кібернетика» спеціальності 051 Економіка, її зміст відповідають предметній області визначеної спеціальності. Основними цілями навчання на ОНП є "підготовка висококваліфікованих професіоналів з економіки, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і прикладними навичками, здатних вирішувати дослідницькі й управлінські завдання та проблеми функціонування економічних систем різного рівня". В ОНП обґрунтовано використання сучасних методів, методик і технологій, таких як математичні методи, статистичні методи, методи експертного оцінювання, методи математичного моделювання, інформаційно-комунікаційні методи, спеціальне програмне забезпечення, якими оволодівають здобувачі для використання в практичній діяльності. Об'єктом вивчення ОНП «Економічна кібернетика» є сучасні економічні явища, методи та інструментарій, що дозволяють досліджувати процеси в економіці та економічній політиці на різних рівнях (секторальному, регіональному, національному, міжнародному). До підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти залучено НПП кафедр економічного і філософського факультетів: кафедри етики, естетики та культурології; кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки; кафедри економіки підприємства; кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності; кафедри міжнародної економіки та маркетингу. Проведений аналіз змісту ОНП дає можливість ЕГ констатувати можливість забезпечення здобувачами ОНП як загальних так і фахових компетентностей, направлених на підготовку висококваліфікованих професіоналів з економіки. Формування компетентностей, які сприяють якісному проведенню науково-дослідних робіт, здійснюється в процесі викладання освітніх компонентів: «Методологія та організація економічних наукових досліджень (з основами інтелектуальної власності)», «Прикладна економіка»; «Економічна динаміка»; «Управління інвестиційним портфелем»; «Моделювання мікроекономічних процесів»; «Моделювання макроекономічних процесів»; «Фінансовий менеджмент», а також під час проходження науково-дослідної практики, кваліфікаційних робіт магістра. Підтвердженням вищезазначеного є представлені робочі програми (<https://bit.ly/3oiEBVz>).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

В процесі проведення акредитаційної експертизи ЕГ пересвідчилася, що в КНУ ім. Тараса Шевченка передбачена та забезпечена можливість формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії за ОНП «Економічна кібернетика», що регулюється Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка (<https://bit.ly/3m96lt2>), де у п. 9.4. «Вільний вибір навчальних дисциплін» визначено право здобувачів вищої освіти на формування індивідуальної освітньої траєкторії; Положенням про порядок реалізації студентами КНУ імені Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін» (<https://bit.ly/3okwE1Z>). В представлених документах визначається порядок реалізації права вибору навчальних дисциплін. Здобувач має можливість вибору освітніх компонент, заявлених в навчальному плані своєї ОНП «Економічна кібернетика», з вибіркового блоку іншої ОНП такого ж освітнього рівня; з блоку обов'язкових освітніх компонент такого ж освітнього рівня іншої ОНП; з блоку вибіркового ОК іншої ОНП, яка представляє інший освітній рівень; освітніх компонент ЗВО в межах реалізації здобувачем права на академічну мобільність. Під час зустрічі зі здобувачами ОНП «Економічна кібернетика» (зустріч № 8, 21.12) ЕГ переконалась, що вони володіють інформацією щодо процедури вибору освітніх компонент вибіркового блоку, що підтверджує опитування здобувачів, яке було проведено Навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень спільно з факультетом соціології КНУ ім. Тараса Шевченка. В результаті опитування виявлено, що 85,7% ознайомлені з переліком вибіркового дисциплін (<https://cutt.ly/CUysQ1m>). Разом з тим, ЕГ зазначає, що під час зустрічі зі здобувачами виявлено, що вони не володіють інформацією щодо власних прав вибору ОК вільного вибору іншого рівня вищої освіти, якщо існує така необхідність для їх професійного розвитку. Здобувачі другого освітнього рівня, реалізуючи право на формування індивідуальної освітньої траєкторії, можуть самостійно обирати місце проходження практики, а також тему кваліфікаційної роботи магістра. Під час комунікації ЕГ з різними фокус групами визначено, що здобувачі ОНП «Економічна кібернетика» ознайомлені з можливостями формування індивідуальної освітньої траєкторії в ЗВО. ЕГ констатує, що порівняння результатів проведених фокус груп (з гарантом програми, академічним персоналом, здобувачами) дає можливість визначити, що в КНУ ім. Тараса Шевченка обґрунтовано порядок обрання освітніх

компонент за вільним вибором студента; чітко визначено систему їх технічного супроводу, що дозволяє здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти формувати індивідуальну освітню траєкторію.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка для здобувачів другого (магістерського рівня) рівня вищої освіти за ОНП «Економічна кібернетика» передбачена у 4 семестрі на другому році навчання та реалізується через проходження науково-дослідної практики, загальний обсяг якої складає 6 кредитів ЄКТС. Затвердження терміну науково-дослідної практики відбувається Наказом КНУ ім. Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/XUXftt8>). Науково-дослідна практика направлена на набуття здобувачами досвіду самостійної науково-дослідної та практичної роботи, отримання прикладних навичок у сфері прогнозування, аналізу даних, обробки баз даних, розширення їх професійного світогляду, а також підбір фактичної інформації для написання кваліфікаційної роботи магістра. В КНУ ім. Тараса Шевченка практична підготовка є невід'ємною складовою фахової підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Науково-дослідна практика, яка передбачена ОНП «Економічна кібернетика», регламентується Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://bit.ly/3m96lt2>) та робочою програмою науково-дослідної практики, затвердженої 31.08.2021 р. Проходження науково-дослідної практики може відбуватися на базі науково-дослідних установ; у вищих навчальних закладах (на їх профільних кафедрах) наукових підрозділах підприємств і організацій, а також безпосередньо на кафедрі економічної кібернетики. Кафедра економічної кібернетики має договори про співпрацю з організаціями та компаніями (Водафон, Інтелідженс), на базі яких здобувачі проходять науково-дослідну практику, що підтверджено під час зустрічі з роботодавцями, а саме Рибалко В, Head of Big Data Team в компанії Водафон (зустріч № 6, 20.12). В залежності від обраної теми кваліфікаційної роботи обирається тематичний напрям досліджень здобувачів, який пов'язаний з системним аналізом економічних процесів, математичним моделюванням соціально-економічних систем, прогнозуванням тенденцій розвитку економіки. Терміни проходження практики та її обсяг конкретизовано у навчальному плані підготовки здобувачів за ОНП «Економічна кібернетика». Аналіз проведеного опитування здобувачів, яке проводиться Навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень (UNIDOS) спільно з факультетом соціології КНУ ім. Тараса Шевченка, дав можливість виявити, що здобувачі мають можливість вільного вибору баз практики (позитивна відповідь 71,4% респондентів); але очікування від проходження науково-дослідної практики справдилися у меншій половині респондентів (42,9%). Аналіз проведених фокус-груп зі здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти ОНП «Економічна кібернетика» (зустріч № 8, 21.12) дав можливість підтвердити, що здобувачі в цілому задоволені процесом практичної підготовки, а також рівнем отриманих компетентностей під час науково-дослідної практики.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

В межах ОНП «Економічна кібернетика» забезпечується набуття здобувачами другого рівня вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що формують міжособистісні компетенції, дотримання принципів академічної доброчесності, навички критичного мислення, навички лідерства, комунікативних здібностей. Формуванню здатності презентувати результати наукових робіт та аргументувати власну думку сприяє освітня компонента «Методологія та організація економічних наукових досліджень (з основами інтелектуальної власності)»; навички ділового спілкування, етики взаємовідносин формуються під час вивчення курсу «Професійна та корпоративна етика»; навички працювати в команді та вміння мотивувати людей дає можливість опанування ОК «Управління персоналом». Більшість освітніх компонент передбачають командну роботу в проєктах, що сприяє розвитку комунікаційних здібностей та критичного мислення. Здобувачі щорічно приймають участь у міжнародних конференціях в межах курсу «Методологія та організація економічних наукових досліджень (з основами інтелектуальної власності)», що додатково сприяє розвитку комунікаційних навичок, презентації проєктів (<https://bit.ly/3a6Np8I>). Викладачі ОНП активно використовують досвід зарубіжних програм для розвитку «м'яких навичок» у здобувачів. Наприклад доц. Харламова Г.О. використовує досвід, здобутий на стажуванні у Великій Британії (Leadership Foundation (London), Велика Британія, 19.02.2018-23.02.2018) при викладанні освітньої компоненти "Фінансовий менеджмент", де студенти можуть розвивати не тільки hard skills, але і soft skills (зустріч № 7, 21.12). При проведенні фокус-груп зі здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти (зустріч № 8, 21.12), з'ясовано, що вони є учасниками міжнародних науково-практичних конференцій, всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт та проєктів, які формують «м'які навички» у здобувачів, що є необхідним для їх подальшого професійного розвитку і швидкої адаптації. Під час проведення інтерв'ю з представниками студентського самоврядування (зустріч 9, 21.12) (<https://bit.ly/3mnIMwL>), визначено, що на факультеті працює дебатний клуб, speaking club, кейс-клуб, які формують у здобувачів soft skills. ЕГ констатує, що під час проведення зустрічей, здобувачі другого рівня вищої освіти підтвердили набуття соціальних навичок під час навчання на ОНП «Економічна кібернетика».

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт для спеціальності не передбачений.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ під час акредитаційної експертизи з'ясовано, що КНУ ім. Тараса Шевченка використовує заходи для реальної оцінки освітнього процесу, в тому числі за рахунок регулярних опитувань здобувачів ОНП «Економічна кібернетика», яке має багаторівневу структуру (на рівні університету (UNIDOS)), факультету щодо рівня задоволеності ОНП, та на рівні окремих ОК). Фактичне навантаження здобувачів регулює Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка (<https://bit.ly/3m96lt2>). Відповідно до цього положення навантаження на здобувача в межах семестру не повинно перевищувати 22 години на тиждень, а максимальна кількість освітніх компонент не повинна складати більше 8. Навчальний план ОНП «Економічна кібернетика» передбачає тижневе навантаження від 15 до 18 годин при загальній кількості освітніх компонент, що вивчаються за семестр – від 3 ОК в 4 семестрі (окрім того в цьому ж семестрі проходить науково-дослідна практика) до 6 ОК в 3 семестрі. В межах реалізації ОНП «Економічна кібернетика» передбачено загальний обсяг навантаження 3600 годин, в тому числі 948 годин аудиторних занять (26,3%) та 2472 години самостійної роботи (68,7%); науково-дослідна практика – 180 годин (5%). Кредитне навантаження між освітніми компонентами розподіляється таким чином: мінімальна кількість кредитів - 3 (ОК "Професійна та корпоративна етика"); максимальну кількість кредитів - 7 мають 4 освітні компонента обов'язкового циклу та 1 ОК вибіркового циклу; на практичну підготовку відведено 6 кредитів. Це підтверджується навчальним планом (<https://cutt.ly/uYXdilL>) та розкладом занять (<https://cutt.ly/2YXdvzi>). EG констатує, що передбачений розподіл годин навчального навантаження для аудиторної і самостійної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОНП «Економічна кібернетика», також навчального часу, визначеного для відповідної освітньої компоненти забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОНП "Економічна кібернетика" підготовку здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за дуальною формою освіти не передбачено.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. ОНП «Економічна кібернетика» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає вимогам стандарту вищої освіти спеціальності 051 «Економіка». 2. Представлено та оприлюднено всі робочі програми за освітніми компонентами ОНП. 3. Сформовано широкі можливості для розвитку soft skills у здобувачів. 4. Обґрунтовано порядок обрання освітніх компонент за вільним вибором студента та чітко визначено систему їх технічного супроводу, що дозволяє здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти формувати індивідуальну освітню траєкторію.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Виявлена розбіжність між програмними компетентностями та програмними результатами навчання в робочій програмі ОК «Управління інвестиційним портфелем» з тими, що представлені у матрицях відповідності ОНП. EG рекомендує привести у відповідність програмні компетентності та програмні результати навчання, представлені в робочій програмі ОК «Управління інвестиційним портфелем» з тими, що представлені в матрицях відповідності програмних компетентностей та програмних результатів навчання ОНП «Економічна кібернетика».

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ вважає, що ОНП «Економічна кібернетика» має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8 та певною мірою узгодженості за підкритерієм 2.2. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, ЕГ робить висновок щодо достатньої відповідності ОНП Критерію 2, оскільки визначені слабкі сторони не є суттєвими, критично не впливають на відповідність ОНП Критерію 2 та можуть бути виправлені у короткі строки згідно із рекомендаціями ЕГ.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до магістратури за спеціальністю 051 «Економіка» оприлюднені на сайті КНУ ім. Тараса Шевченка (<https://vstup.knu.ua/>); (<https://cutt.ly/3YV39m9>). Вимоги до вступників ОНП "Економічна кібернетика", програма вступного випробування та зразок екзаменаційного білету з фаху доступні на сайті економічного факультету (<https://cutt.ly/mYV8N5N>). Відповідно до правил прийому, на ОНП «Економічна кібернетика» за другим рівнем вищої освіти мають право вступати особи з освітнім ступенем бакалавра чи магістра або ОКР спеціаліста не тільки за відповідною профільною освітою, але також з інших спеціальностей при успішному складанні вступних випробувань. Процедура розроблення та оновлення правил прийому відбувається щороку відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (п.11, ст.44). На освітній ступінь магістр ОНП «Економічна кібернетика» приймаються вступники, які успішно здали ЄВІ з англійської мови та фаховий вступний іспит. У правилах прийому до КНУ ім. Тараса Шевченка визначено вагові коефіцієнти вступних випробувань: ЄВІ з іноземної мови – 0,4 та фаховий вступний іспит - 0,6. В Правилах прийому до ЗВО при вступі на ОНП «Економічна кібернетика» наголошується на можливості врахування навчальних та наукових здобутків вступників, враховуючи додаткові бали для переможців міжнародної студентської олімпіади з фаху, призерів II етапу всеукраїнських олімпіад студентів з фаху, які були ініційовані МОН України. Інформація щодо додаткових балів оприлюднюється щороку у грудні місяці на сайті відбіркової комісії ЗВО (<https://cutt.ly/HE582uE>). Під час зустрічі зі здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти (зустріч № 8, 21.12) було підтверджено, що вступна компанія має прозорий і недискримінаційний характер та здобувачі ОНП «Економічна кібернетика» поінформовані стосовно процедури її проведення.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

ЕГ констатує, що програма вступного випробування за спеціальністю 051 «Економіка» ОНП «Економічна кібернетика» проходить процедуру щорічного оновлення та оприлюднюється на сайті економічного факультету КНУ ім. Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/LYBiDoD>). Це було підтверджено в результаті зустрічі із допоміжними структурними підрозділами (зустріч № 4, 20.12). Визначено, що програма вступного випробування з фаху ОНП "Економічна кібернетика" щорічно обговорюється та переглядається на засіданнях кафедри (протокол кафедри №6 від 4.12.2019 р.; Протокол кафедри № 8 від 9.12.2020 р.), вона відповідає науковому спрямуванню кафедри економічної кібернетики і враховує особливості ОНП. Аналіз програми вступного випробування на здобуття ступеня вищої освіти магістр ОНП «Економічна кібернетика» дало можливість зробити висновок, що деякі літературні джерела потребують оновлення за модулем 3 «Дослідження операцій в економіці та системи підтримки прийняття рішень» та модулем 5 «Економетрика та прогнозування соціально-економічних процесів».

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В КНУ ім. Тараса Шевченка створено механізм щодо визнання результатів навчання, які отримані в інших закладах вищої освіти на підставі затверджених документів: Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ (<https://bit.ly/3m96lt2>), Положення про порядок перезарахування результатів навчання у КНУТШ (<https://cutt.ly/2juQhLO>); Порядок поновлення та переведення здобувачів вищої освіти (студентів, слухачів, курсантів) у КНУТШ (<https://cutt.ly/zjumvPC>); Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУТШ від 29.06.2016 р. (<https://cutt.ly/djuQr2D>). ЕГ з'ясовано, що визначені правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО є зрозумілими та чітко прописаними, але випадків застосування цих правил на ОНП «Економічна кібернетика» не виявлено. Зустрічі з гарантом програми та аналіз відомостей самооцінювання дали можливість визначити, що максимальний термін академічної мобільності здобувачів за останні п'ять років був не більше 1 місяця, тому не виникало потреби застосовувати правила, які регулюються вищеназваними нормативними документами.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В результаті ознайомлення з відомостями про самооцінювання ОНП Економічна кібернетика та під час зустрічі з менеджментом університету КНУ ім. Тараса Шевченка (зустріч № 1, 20.12) з'ясовано, що ЗВО не здійснює визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в зв'язку із відсутністю регуляторних актів центральних органів виконавчої влади України. Але науково-педагогічний персонал має право в робочих програмах освітніх компонентів передбачати можливість зарахування результатів неформальної освіти. ЕГ з'ясовано, що на ОНП другого (магістерського) рівня «Економічна кібернетика» випадків застосування правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОНП є чіткими та зрозумілими та не містять дискримінаційних положень. Інформація щодо правил прийому розміщені на офіційному сайті ЗВО, програма вступного випробування та зразок екзаменаційного білету враховують особливості ОНП та оприлюднені на сайті економічного факультету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЗВО не визнає результати навчання, отриманих у неформальній освіті. ЕГ пропонує переглянути питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, але водночас не вважає недоліком не визнання результатів навчання у неформальній/інформальній освіті в КНУ ім. Тараса Шевченка. Хоча зазначає, що КНУ ім. Тараса Шевченка має право у межах своєї автономії самостійно приймати рішення з врегулювання питання щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

За результатами акредитаційної експертизи ЕГ вважає, що існує значний рівень узгодженості за підкритеріями 3.1 та 3.3 та певною мірою узгодженості за підкритеріями 3.2 та 3.4. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, ЕГ робить висновок щодо достатньої відповідності ОП Критерію 3, оскільки визначена слабка сторона не є суттєвою, критично не впливає на відповідність ОП Критерію 3 та може бути виправлена у короткі строки згідно із рекомендаціями ЕГ.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

ЕГ встановила, що "Положення про організацію освітнього процесу" (<https://cutt.ly/sUtWdsg>) визначає форми та методи навчання і викладання. Проводяться лекційні, практичні, лабораторні заняття, передбачена навчально-дослідна практика, самостійна робота та контрольні заходи. Підтвердженням є зміст ОП, робочі програми, розклад занять. У результаті співбесіди з гарантом ОНП, академічним персоналом, здобувачами вищої освіти з'ясовано, що кожна освітня компонента за принципом наукової обґрунтованості та доцільності використовує власні методи навчання. Доц. Шпирко В. В. використовує елементи дискусії, вирішення кейсів при викладанні ОК «Актарні розрахунки»; хмарні технології для побудови моделей, виконання проєктів за дисципліною «Нейронні мережі» використовує доц. Подскребко О. С. Як зазначила здобувач Губська М., викладач ОК «Управління інвестиційним портфелем» надає реальні кейси. Форми і методи навчання визначено у РП, які розміщено у відкритому доступі на сайті економічного факультету (<https://cutt.ly/2Uyh3WG>). Експертна група констатує, що на ОНП забезпечується студентоцентризований підхід. Зусиллями Навчальної лабораторії соціологічних та освітніх досліджень розроблено анкети опитувань щодо доступності інформації про освітню програму, змісту і структури освітньої програми та визнання результатів навчання; якості викладання; академічної мобільності, наукової діяльності та

працевлаштування; академічної доброчесності тощо. У відповідності до "Положення про опитування здобувачів освіти і науково-педагогічних працівників" на економічному факультеті один-два рази на рік проводиться опитування, результати якого у вигляді звіту оприлюднюються на сайті факультету (<https://cutt.ly/gUypJeV>). Крім того, за результатами вивчення ОК професорсько-викладацьким складом кафедри проводяться опитування. Позитивний досвід з цього приводу має Ставицький А. В., який розмістив анкету опитування на своєму персональному сайті (<https://cutt.ly/WUysWMa>). Здобувач Руденко С. підтвердив участь в опитуваннях, яке проводиться доц. Харламовою Г. О. після закінчення ОК «Фінансовий менеджмент». Проте не всі студенти беруть участь в загально факультетському опитуванні. Про це зазначила керівник Навчальної лабораторії соціологічних та освітніх досліджень пояснивши це небажанням самих студентів або їх неуважністю. Здобувач Яковенко Н. на фокус-групі зазначила, що вона не приймала участь та її не запрошували для участі в різних опитуваннях окрім за результатами вивчення освітніх компонентів. Академічна свобода студента реалізується завдяки вибору індивідуальної траєкторії навчання, шляхом вибору тем самостійної дослідницької діяльності, випускних кваліфікаційних робіт, дисциплін з переліку ОК вільного вибору студентів будь-яких ОНП (<https://cutt.ly/uUyjdOA>). Академічна свобода науково-педагогічних працівників виявляється їх самостійним вибором методів та технологій навчання, напрямів науково-дослідної роботи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЕГ встановила, що "Положення про організацію освітнього процесу" (<https://cutt.ly/sUtWdsg>) має розділ «Оцінювання результатів навчання», що визначає основні засади політики оцінювання, повторного складання семестрового контролю та процедури розгляду звернень здобувачів освіти щодо оцінювання. Здобувачі підтвердили, що вони ознайомлені із змістом ОНП, мають уявлення про ПРН. Освітня програма розміщена у відкритому доступі на сайті економічного факультету (<https://cutt.ly/dUykRf4>), робочі програми всіх навчальних дисциплін, що містять мету, анотацію дисципліни, результати навчання за дисципліною, співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання, схему формування оцінки, опис процесу оцінювання розміщено за посиланням (<https://cutt.ly/eUyIT3P>). ЕГ з'ясувала, що навчально-методичні матеріали за ОК надаються здобувачам освіти в індивідуальному порядку через персональні сайти (доц. Ставицький А. В.), веб сервіс Google Класс (доц. Харламова Г. О.), електронну пошту академічної групи, чати в соцмережах (доц. Лозова Г.М.). Методичні рекомендації щодо науково-дослідної практики надаються здобувачам викладачем – керівником практики на установчій сесії перед її початком, а методичні рекомендації щодо виконання кваліфікаційної роботи магістра розміщені на сайті (http://www.andriystav.cc.ua/T_Course.html). Студенти запевняють, що порядки та критерії оцінювання надаються спочатку вивчення дисципліни та що проблем та конфліктних ситуацій щодо об'єктивності оцінювання у них не виникало. Наприклад, Яковенко Н. визначила, що обов'язковим є відвідування іспитів, оцінка формується як максимум 60 балів за результатами поточної роботи на протязі семестру та 40 балів за результатами іспиту.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЕГ з'ясувало, що освітній процес на ОНП ґрунтується на поєднанні навчання і досліджень. На кафедрі «Економічна кібернетика» у межах робочого часу НПП проводиться науково-дослідна робота за темою «Міграція та макроекономічний розвиток в країнах Східноєвропейського партнерства: необхідні реформи» (№ 16 КФ040-03, терміни виконання: 01.04.2016- 31.12.2021). Напрями науково-дослідної діяльності здобувачів співпадають з напрямом НДР кафедри, про що свідчать теми опублікованих праць здобувачів кафедри за 2019–2021 рр. (наприклад студенти Репецький Є., Бобро О., Філогіна А., Яковенко Н. є співавторами наукових публікацій у тому числі у виданнях, які індексуються в базі Scopus). Формування дослідницької компоненти в ОНП забезпечується такими освітніми компонентами як ОК 14 «Наукова-дослідна практика», ОК 13 «Кваліфікаційна робота магістра». Результати, отримані в найкращих випускних кваліфікаційних роботах, опубліковуються у наукових виданнях, у т.ч. у "Віснику Київського національного університету імені Тараса Шевченка». Окрім цього, розвитку дослідницької компоненти ОНП сприяють науково-дослідні роботи, які виконуються студентами під час вивчення дисциплін: ОК1 «Методологія та організація економічних наукових досліджень (з основами інтелектуальної власності)», ОК 4 «Прикладна економетрика», ОК 6 «Управління інвестиційним портфелем», ОК 15 «Фінансовий менеджмент». Здобувачі ОНП мають можливість проходити науково-дослідну практику в ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», про що зазначила член-кореспондент НАН України Скрипніченко М. І. Науково-педагогічні працівники мають широкий перелік публікацій у фахових виданнях та виданнях, які віднесені до першого і другого квартилів (Q1 і Q2). Так доц. Харламова Г. за 2021 рік має 3 публікації у виданнях Q1 та впроваджує результати науково-дослідної роботи у навчальний процес, наприклад, шляхом розроблення завдань поточного контролю ОК «Фінансовий менеджмент», які передбачають критичний аналіз наукових праць, у тому числі авторами яких є викладачі ОНП. Крім того, доц. Харламова Г.О. є експертом Національного фонду досліджень України із проведення наукової та науково-технічної експертизи проектів (2020); учасником проекту під грантом Національного фонду досліджень України "Фінансова стабілізація класичних університетів в умовах прояву глобальних наслідків пандемії COVID-19" (2020-2021 рр.). В процесі реалізації ОНП поєднується навчання та наукові дослідження здобувачів, що підтверджується наявністю публікацій у здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/zUivzqX>), їх участю в міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, у т.ч. тих, які проводяться Університетом (Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих

вчених «Шевченківська весна 2020: Сучасні виклики економіки» <https://cutt.ly/vUibHQs>). Публікація наукових праць здобувачами дає їм можливість отримати додаткові бали та посісти більш високі місця у рейтинговому списку на отримання стипендії.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

За словами гаранта ОНП і науково-педагогічних працівників кафедри економічної кібернетики, зміст ОК оновлюється з урахуванням досвіду інших ЗВО та власного досвіду участі у стажуванні, вебінарах, фокус-групах, проєктах тощо. ЕГ встановила, що проф. Камінський А. Б. в межах академічної мобільності за програмою Erasmus+ проводив лекції в університеті Бергена (Норвегія) та цей досвід використовує при викладанні ОК 6 «Управління інвестиційним портфелем (Portfolio Management)». Проф. Затонацька Т. Г. має досвід читання лекцій з дисципліни «Економічна комерція» у ЗВО Франції та цей досвід використовує під час розроблення англomовного курсу «Економічна комерція» у Київському національному університеті ім. Т.Г. Шевченка. Проф. Баженова О. В. використовує отриманий досвід під час Воркшопів «Data-Driven Analysis: Opportunities for Ukrainian Analysts» (Гаазький центр стратегічних досліджень, KSE StratBase Team, 2019 р.) та «Strategic games methodology within Central European Network for Sustainable and Innovative Economy» (CENETSIE Project; Czech University of Life Sciences, м.Прага, 2020 р.) при викладанні ОК 7 «Моделювання мікроекономічних процесів» і ОК 8 «Моделювання макроекономічних процесів», а саме для розроблення практичних кейсів з аналізу макроекономічних показників. Окрім цього, проф. Баженова О. В. відзначає постійне удосконалення ОК, що ґрунтуються на результатах власних науково-дослідних робіт в напрямках моделювання економічного зростання, моделювання зовнішньої стійкості економіки. Також стажування за кордоном мають такі викладачі: Лозова Г. (Програма «Інноваційний розвиток європейських університетів: балтійський шлях» в університетах та наукових закладах країн Балтії (Університет імені Миколаша Ромеріса (Литва, м. Вільнюс), Латвійський університет природничих наук і технологій (Латвія, м. Єлгава), Естонська Академія наук (Естонія, м Таллін), 2019 р.); Харламова Г. О. та Ставицький А. В. (Університет імені Лучіана Блага, м. Сібіу, Румунія, 24-28.05.2021). Участь у міжнародному науковому проєкті з розробки економетричного програмного забезпечення «Gretl», яке використовується в освітньому процесі на ОНП, приймав участь доц. Комашко О. В.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЕГ підтверджує, що в Київському національному університеті ім. Т.Г. Шевченка створено всі необхідні правові та організаційні передумови для інтернаціоналізації діяльності ЗВО. Зокрема, розвиток міжнародних зв'язків передбачений Статутом (<https://cutt.ly/cUiSI26>), функціонує Відділ міжнародного співробітництва, відділ академічної мобільності, укладені договори про співробітництво у сфері науки і освіти із ЗВО країн світу (<https://cutt.ly/DUiDFTd>). Міжнародне співробітництво на економічному факультеті розвивається у таких формах: участь в реалізації спільних проєктів; участь науковців факультету у міжнародних конференціях, семінарах; наукові стажування та читання лекцій за кордоном; спільні наукові та учбові видання; навчання студентів та аспірантів за кордоном. Науково-педагогічні працівники ОНП беруть участь у міжнародних проєктах та проходять міжнародне стажування. Так, доц. Харламова Г.О. є активним учасником міжнародних проєктів. Наприклад, вона є почесним дослідником-експертом Дослідницького центру в галузі політології, міжнародних відносин та європейських студій, науково-дослідного підрозділу Департаменту міжнародних відносин, політичних наук та європейських досліджень, Університет імені Лучіан Блага, м. Сібіу, Румунія. Партнерами кафедри економічної кібернетики є Iddle East Technical University (м. Анкара, Туреччина), Македонський та Арістотельський університети (м. Салоніки, Греція). Стажування за кордоном мають такі викладачі: Лозова Г. (Програма «Інноваційний розвиток європейських університетів: балтійський шлях» в університетах та наукових закладах країн Балтії (Університет імені Миколаша Ромеріса (Литва, м. Вільнюс), Латвійський університет природничих наук і технологій (Латвія, м. Єлгава), Естонська Академія наук (Естонія, м Таллін), 2019 р.); Харламова Г. О. та Ставицький А. В. (Університет імені Лучіана Блага, м. Сібіу, Румунія, 24-28.05.2021). В рамках співпраці з закордонними ЗВО організується проведення зустрічей з іноземними науковцями (Даніель Немець, доцент Університету Брно (Чехія) 4.03-4.04.2020 р. за програмою академічної мобільності Erasmus+ провів методичний семінар з використання DSGEмоделей). За результатами спілкування зі здобувачами ЕГ з'ясувала, що здобувачі ОП ознайомлені з можливістю участі в програмах міжнародної академічної мобільності, але не приймали в них участь з урахуванням об'єктивних причин, викликаних пандемією у світі. Проте в минулі роки, як підтвердила Харламова Г.О., можливостями міжнародної академічної мобільності скористалися здобувачі Ткаченко О., Вергулесов Д. На другий семестр 2021/2022 нр. заплановано участь здобувача Максимчук О. (1 курс ОНП) у програмі міжнародної академічної мобільності до Nord Uzniversity (Норвегія). Здобувачі освіти та НПП на ОНП мають доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних, як CUL online, The New York Times, бази SCOPUS, ScienceDirect, SciVal, Web of Science, EBSCO.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1) Застосовуються сучасні методи навчання та практики викладання, які сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Застосовуються процедури студентоцентрованого навчання відповідно до вимог забезпечення якості вищої освіти. 2) Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК в формі робочої програми. 3) Освітній процес на ОНП ґрунтується на поєднанні навчання і досліджень. Здобувачі є активними учасниками науково-дослідної роботи кафедри економічної кібернетики. 4) Науково-педагогічні працівники ОНП ґрунтують викладання за ОК та оновлюють їх зміст на основі власних та спільних наукових досягнень, результатів стажувань, участі у програмах міжнародної академічної мобільності, міжнародних проєктах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

За результатами акредитаційної експертизи, експертна група вважає, що ОНП повністю відповідає Критерію 4 та має ознаки взірцевості. Взірцевість даного Критерію полягає, у тому, що на ОНП створено освітній процес, який ґрунтується на потужній науково-дослідній роботі НПП і здобувачів, використанні її результатів для оновлення ОК та методів викладання: при викладанні дисциплін застосовуються сучасні форми і методи навчання; освітній процес побудовано за принципом студентоцентрованого навчання; систематично проводяться опитування здобувачів; здобувачі є активними учасниками науково-дослідної роботи на ОНП, мають публікації у фахових виданнях та міжнародній наукометричній базі Scopus. Університет надає здобувачам і НПП право безкоштовної публікації у "Віснику Київського національного університету імені Тараса Шевченка". Учасники освітнього процесу своєчасно отримують інформацію щодо цілей, змісту і ПРН, порядку та критеріїв оцінювання ОК у формі робочої програми, які розміщено у відкритому доступі. Під час реалізації ОНП поєднується навчання і дослідження. НПП мають велику кількість публікацій та індекс цитувань у міжнародних наукометричних базах, працюють експертами у наукових установах, беруть участь у реалізації міжнародних проєктів та у міжнародних стажуваннях. Результати науково-дослідної роботи НПП впроваджують в освітній процес. ОНП має високий рівень узгодженості із якісними характеристиками, які мають ознаки взірцевих за підкритеріями 4.1 - 4.5. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, можна зробити висновок щодо взірцевої відповідності ОНП Критерію 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

ЕГ в ході роботи констатувала, що всі контрольні заходи є чіткими та регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://bit.ly/3m96lt2>), згідно з яким в межах навчальних дисциплін ОНП використовуються такі форми контрольних заходів як: поточний, семестровий та підсумковий контроль знань. Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення занять, оцінюється сумою набраних балів, має на меті перевірку рівня знань та практичних навичок студентів. Семестровий контроль проводиться у формі іспиту чи підсумкової контрольної роботи, визначених навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу. Підсумковий контроль знань випускників ОНП «Економічна кібернетика» СО "Магістр" проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної магістерської роботи та здачі комплексного кваліфікаційного іспиту з економічної кібернетики. В робочій програмі з кожної дисципліни, які знаходяться у вільному доступі на сайті за посиланням (<https://cutt.ly/eUylT3P>) наводяться критерії формування оцінки, де вказуються форми оцінювання студентів (п.7.1 робочої програми), тобто перелік видів робіт та форм контролю із зазначенням програмних результатів навчання, які мають бути оцінені, а також кількість балів/відсоток у підсумковій оцінці. Перелічені форми контрольних заходів на основі розподілу балів, які отримують студенти за кожен вид контролю, дозволяють системно перевіряти досягнення програмних результатів навчання ОНП. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти досягається завдяки завчасному їх інформуванню про чинні критерії, що містяться в робочих програмах дисциплін, а також доведенню інформації до студентів на першому занятті з дисципліни. Про що було підтверджено на зустрічі зі здобувачами. Процедура проведення контрольних заходів в університеті

регулюється Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ (<https://bit.ly/3m96lt2>)(зокрема, розділ 4). У зв'язку з карантинном діє Тимчасовий порядок проведення заліково-екзаменаційної сесії та підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання у КНУТШ, затверджений наказом Ректора від 21.05.20 за №328-32 (<https://bit.ly/39YUolr>). ЕГ пересвідчилася, що всі зазначені документи розміщені на сайті університету у вільному доступі.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

В стандарті вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» для другого (магістерського) рівня вищої освіти визначено, що атестація магістрів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. ЕГ з'ясувала, що на ОНП «Економічна кібернетика» атестація випускників здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного іспиту та публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра (в обсязі 15 кредитів) відповідно до затвердженої протоколом Вченої ради КНУ ім. Тараса Шевченка № 9 від 19.05.2020 року ОНП «Економічна кібернетика». Додана форма атестації (комплексний підсумковий іспит), що проходить в письмовій формі, шляхом розв'язання теоретичних та практичних завдань із застосуванням аналітичних та статистичних методів аналізу різних видів економічної діяльності дозволяє перевірити отримання певних програмних результатів (ПРН1, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН10).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ встановлено, що правила проведення контрольних заходів регулюються розробленими в університеті Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ (<https://bit.ly/3m96lt2>)(зокрема, розділ 4), а також, в частині, яка не суперечить цьому положенню, документами минулих років: Положенням про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://bit.ly/39Xrtgh>) та Розпорядженням № 22 від 7 квітня 2008 р. "Про систему оцінювання знань студентів заочної форми навчання" (<https://bit.ly/3uyhoVu>). Вищезазначені документи знаходяться у вільному доступі на сайті ЗВО, що забезпечує доступність цих документів як для здобувачів вищої освіти, так і для викладачів. Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів забезпечується через наступні заходи: оцінювання за данною ОНП проводиться більш ніж одним оцінювачем/екзаменатором; рішення щодо кількості оцінювачів, їхніх персоналій і залучення зовнішніх оцінювачів приймається заздалегідь; роботи студентів зберігаються протягом одного року; критерії та методи оцінювання, виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь (до початку оцінювання). Також під час зустрічі зі здобувачами, здобувачі позитивно оцінили об'єктивність екзаменаторів, продемонстрували поінформованість щодо процедур повторного проходження контрольних заходів та зазначили можливість покращення результатів навчання та вирішення конфліктних ситуацій. Було зазначено, що у процедурах вирішення конфліктів консультативну допомогу можна отримати від кураторів, членів студентського самоврядування. Процедура розгляду звернень здобувачів щодо оцінювання за результатами поточного і семестрового контролю та підсумкової атестації чітко прописані у Положенні про організацію освітнього процесу у КНУТШ (<https://bit.ly/3m96lt2>) (пп. 7.1.7-7.1.9). ЕГ з'ясувала, що у разі конфліктних ситуацій може застосовуватися Порядок вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://bit.ly/3V3oWx1>) та Етичний кодекс університетської спільноти (<https://bit.ly/3zVpKТа>). Під час сесії також працює контактний телефон, на який студент може подати скаргу про конфліктну ситуацію чи порушення доброчесності/етики під час проведення підсумкової атестації. Під час спілкування ЕГ зі студентами було виявлено, що скарг здобувачів ОНП щодо необ'єктивного оцінювання не надходило.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Під час проведення акредитації ЕГ встановила, що принципи академічної доброчесності імplementовані в освітній процес на рівні університету через розроблені та оприлюднені документи: Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ (<https://bit.ly/3m96lt2>) (п. 9.8; п. 10.7; окремі підпункти розділів 7 і 8), Етичний кодекс університетської спільноти (<https://bit.ly/3zVpKТа>), Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУТШ (<https://bit.ly/3oohxaS>). В КНУТШ постійно діє комісія Вченої ради з питань етики, відповідно до затвердженого положення (<https://cutt.ly/FjYUeUj>). ЕГ констатувала, що питанням академічної доброчесності приділяється значна увага в контексті загального процесу забезпечення якості освіти. Це підтверджено під час спілкування з викладачами, студентами, керівництвом та адміністративним персоналом Університету. Університет є

учасником проекту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (<https://bit.ly/30o9Yu5>). Здобувачі мають змогу прослухати серію корисних вебінарів з академічної доброчесності на даному ресурсі. Співбесіда з фокус-групою студентів засвідчила їх поінформованість у питаннях академічної доброчесності та розуміння наслідків її порушення. Професорсько-викладацьким складом кафедри економічної кібернетики включено до змісту навчальних дисциплін теми з роз'яснення сутності, форм і методів уникнення академічного плагіату; започатковано систематичну підготовку студентами творчих завдань. Також "Методичні вказівки до виконання, оформлення та захисту кваліфікаційних робіт магістра для студентів освітньо-наукової програми „Економічна кібернетика”" (<https://bit.ly/30o9Yu5>) чітко визначають поняття академічної недоброчесності, засоби перевірки робіт на плагіат. Для протидії академічному плагіату в університеті використовується програма автоматизованої перевірки на рівень текстових запозичень Unicheck. Згідно п. 8.6.6 Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУТШ (<https://bit.ly/3ooxhaS>), кваліфікаційна робота магістра підлягає обов'язковій перевірці на академічний плагіат на етапі допуску до захисту. Структурний підрозділ Науково-дослідної частини Університету формує репозиторій кваліфікаційних робіт. У п.9.8.3 Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ (<https://bit.ly/3m96lt2>) унормована реакція на порушення академічної доброчесності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента Освітньої програми; відрахування з Університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання тощо. Виявлених фактів порушення академічної доброчесності з боку викладачів та здобувачів вищої освіти на даній ОНП не було, тому ситуацій щодо реагування на такі порушення не було представлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами у контексті даного критерію є: якісне інституціональне підґрунтя для запобігання випадків академічної недоброчесності, використання засобів підвищення об'єктивності оцінювання семестрового контролю (складання контролю у присутності двох оцінювачів) і своєчасне інформування здобувачів щодо критеріїв оцінювання, та їх обізнаність у процедурах проведення контролю та механізмах вирішення конфліктів. Контрольні заходи та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення результатів навчання, оприлюднюються заздалегідь. Проведення опитування здобувачів щодо контрольних заходів, політика «нульової толерантності» до будь-яких проявів академічної недоброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

За результатами акредитаційної експертизи, експертна група вважає, що ОНП повністю відповідає Критерію 5 та має ознаки взірцевості. Взірцевість даного Критерію полягає: на ОНП існують чіткі та зрозумілі форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти; форми контрольних заходів на основі розподілу балів, які отримують студенти за кожен вид контролю, дозволяють системно перевіряти досягнення програмних результатів навчання ОНП; об'єктивність та неупередженість екзаменаторів забезпечується через оцінювання більш ніж одним оцінювачем/екзаменатором; питанням академічної доброчесності приділяється значна увага в контексті загального процесу забезпечення якості освіти; заклад вищої освіти використовує Unicheck, як засіб перевірки плагіату; проведення опитування здобувачів щодо контрольних заходів. ОНП має високий рівень узгодженості із якісними характеристиками, які мають ознаки взірцевих за підкритеріями 5.1 - 5.4.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

В результаті ознайомлення із зведеною інформацією про викладачів ОНП (табл. 2 ВСО), проведених фокус-груп з гарантом, науково-педагогічним персоналом, інформацією на сайті кафедри економічної кібернетики (<https://cutt.ly/JYBvz24>), яка є у вільному доступі щодо професійної й академічної кваліфікації викладачів, які реалізують ОНП «Економічна кібернетика» ЕГ констатує, що викладацький склад має потужний науково-педагогічний потенціал для забезпечення освітньо-наукової підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. В реалізації ОНП задіяні 7 докторів наук (54 %) та 6 кандидатів наук (46 %). ЕГ також проаналізувала наукові профілі НПП на сайтах відповідних кафедр та дійшла висновку, що на економічному факультеті сформовано потужне наукове середовище. Науково-педагогічний персонал має публікації, що в цілому корелюють з освітньо-науковим напрямом ОНП «Економічна кібернетика», в тому числі мають достатню кількість публікацій, індексованих в наукометричних базах Scopus або Web of Science (наприклад, доц. Харламова Г.О. має H-індекс в Scopus - 10). НПП постійно підвищує свій науковий потенціал, приймаючи участь у наукових конференціях, є постійним членом програмних комітетів міжнародних конференцій DSMSI, ACIT, ITER (проф. Ляшенко О.І.), приймаючи участь у стажуваннях в провідних європейських університетах: Міжнародному університеті бізнесу і дипломатії, Франція, 2020 р. (проф. Затонацька Т.Г.); Державний університет в Малазі, Іспанія, 2018 р. (проф. Осецький В.Л.); Masaryk University, Чехія, 2018 р. (проф. Ставицький А.В.); Університет імені Лучіана Блага м. Сібіу, Румунія, 2021 (доц. Харламова Г.О.). Мають сертифікат на підтвердження знання англійською мовою 72,7% викладачів. Наприклад, сертифікати про знання англійською мовою на рівні B2 мають проф. Затонацька Т.Г., проф. Ляшенко О.І.; сертифікат на рівні C2, як перекладач англійської мови – доц. Харламова Г.О. Проводяться викладання окремих освітніх компонент англійською мовою: проф. Камінський А.Б. (Portfolio management), проф. Баженова О. В. (Моделювання макроекономічних процесів), доц. Харламова Г.О. (Фінансовий менеджмент). НПП приймає активну участь у науковій та громадській діяльності, так доц. Ставицький А.В. є національним експертом з реформування вищої освіти в рамках Болонського процесу; проф. Камінський А.Б. – офіційним радником Національного банку України; проф. Затонацька Т.Г. є ксепртом Інституту освітньої аналітики; доц. Харламова Г.О. є учасником проєкту Національного фонду досліджень України “Фінансова стабілізація класичних університетів в умовах прояву глобальних наслідків пандемії COVID-19” (2020-2021). Позитивною практикою є формування науково-педагогічного персоналу кафедри з числа випускників КНУ ім. Тараса Шевченка.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір науково-педагогічного персоналу здійснюється відповідно до Порядку конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у КНУТШ (<https://bit.ly/2WEnToh>) та Положення про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад у КНУТШ (<https://cutt.ly/HRt3l5x>). Конкурс на заміщення вакантних посад оголошується 2 рази на рік, умови та термін проведення конкурсу розміщуються на офіційному сайті КНУ ім.Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/ARt3nTr>). При конкурсному доборі викладачів пред'являються вимоги щодо досвіду науково-педагогічної роботи, наявності науково ступеня та вченого звання, фахових публікацій та публікацій в наукометричних базах Scopus або Web of Science., підтвердженого Сертифікатом знання іноземної мови, наявності стажування та підвищення кваліфікації. Одним з етапів конкурсного добору є проведення відкритої лекції та її обговорення на засіданні кафедри; враховуються також відгуки студентів попередніх років. ЕГ констатує, що процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити відповідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОНП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

В процесі проведення фокус-груп з гарантом ОНП, академічним персоналом, роботодавцями визначено, що залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу відбувається на рівні факультетів та кафедр, що є пріоритетним для формування і внесення коректив у ОНП, практичної підготовки здобувачів. Відповідно до Положення про Ради роботодавців у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://bit.ly/3A9C424>) на економічному факультеті у межах Alumni Club EF відбуваються зустрічі здобувачів з випускниками КНУТШ, які є роботодавцями (<https://bit.ly/3DTi6uM>). Здійснюється тісна співпраця з міжнародною компанією GENESIS, що виступає в якості IT- роботодавця та інвестора в освітній процес ЗВО, за підтримки якої на економічному факультеті обладнано аудиторію з новітнім обладнанням (<https://bit.ly/3A6S9FV>). Існує тісна колаборація роботодавців та науково-педагогічного персоналу ОНП «Економічна кібернетика» в проведенні семінарів, форумів, науково-практичних конференцій, Днів кар'єри (<https://bit.ly/2YiKm3>). Це підтверджено при проведенні фокус-груп з роботодавцями (зустріч № 7, 21.12), а саме випускник ОНП Макушенко І.О., директор ТОВ «Простопей», генеральний директор ТОВ «Агелес» Курлянчик Ю.В.; професор Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України» Скрипніченко М. І. відзначили тісну співпрацю з кафедрою в напрямку проведення науково-дослідної практики, участі у захисті кваліфікаційних робіт магістра, працевлаштування здобувачів. Під час реалізації ОНП «Економічна кібернетика» роботодавці приймають активну участь в ярмарках вакансій, Днях кар'єри, сумісних конференціях, що було з'ясовано на зустрічі зі здобувачами (зустріч 8, 21.12), де здобувач Гапоненко В. розповіла про тренінги і бесіди, які проводять компанії (наприклад КPMG) для професійного розвитку здобувачів з подальшим їх працевлаштуванням. Залучення роботодавців є позитивною практикою в межах ОНП та дозволяє розширити можливості працевлаштування здобувачів за фахом. Позитивною практикою ЗВО та кафедри, що реалізує ОНП «Економічна кібернетика» є підтримка взаємозв'язку та співробітництва з випускниками ОНП, що розширює можливості здобувачів програми щодо практичної підготовки та працевлаштування.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Аналіз відомостей самооцінювання, проведення зустрічей з роботодавцями та академічним персоналом дозволили ЕГ дійти висновку, що в КНУ ім. Тараса Шевченка забезпечена можливість залучення професіоналів-практиків до аудиторних занять, керівництва науково-дослідною практикою, кваліфікаційними роботами магістра як за сумісництвом так і за погодинною оплатою праці. На запрошення ЗВО були проведені майстер-клас Головою наглядової ради холдингу Global Spirits Є. Черняком (<https://bit.ly/3ou34X4>), тиждень лекцій від провідних компаній України (Forex Club; Google Ukrain, Ощадбанк) (<https://bit.ly/2WCU07F>); вебінари для здобувачів ОНП, організовані Центром підприємництва «Дія.Бізнес» (<https://bit.ly/3B91VZj>). Фахова експертність науково-педагогічного персоналу, задіяного в реалізації ОНП, є затребуваною на практиці: в якості консультанта з кредитних ризиків Міжнародного бюро кредитних історій працює проф. Камінський А.Б.; в якості бізнес-консультанта - проф. Ставицький А.В.; успішно освітньо-наукову та дослідну діяльність поєднують проф. Ляшенко О.І., як провідна наукова співробітниця Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України; проф. Затонацька Т.Г. як завідувачка відділу фінансово-економічного прогнозування ДННУ «Академія фінансового управління», що в цілому сприяє підвищенню фахової спрямованості здобувачів, тісному залученню їх до практичної та дослідницької діяльності (зустріч 7, 21.12). Під час зустрічі з роботодавцями ЕГ з'ясовано, що, за словами Лондара С.Л., Ніколайчука С.А., Курлянчика Ю.В., вони тісно співпрацюють як з викладачами так і здобувачами ЗВО на предмет виконання аналітичних проєктів, зустрічаються зі здобувачами на днях кар'єри, виступають на семінарах і конференціях, підприємства роботодавців є майданчиком для практичної і дослідницької діяльності здобувачів).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В КНУ ім. Тараса Шевченка створено умови для професійного розвитку викладачів в межах системи внутрішнього забезпечення якості освіти. В ЗВО передбачено підвищення кваліфікації НПП шляхом стажування в провідних національних та зарубіжних вищих навчальних закладах, участі у програмах академічної мобільності, що підтверджено в Додатку 2 ВСО; направлення на навчання в докторантуру. Професійний розвиток викладачів регулюється Наказом Ректора № 71-32 від 31.01.2014 р. «Про затвердження Положення про стимулювання співробітників КНУТШ за результатами наукової діяльності» (<https://cutt.ly/EY1bilB>), де в п.1.1 визначено преміювання НПП за високі результати публікаційної активності; Розпорядженням ректора «Про створення комісії з матеріального заохочення» (<https://bit.ly/3uCF325>). При підписанні контракту з викладачем визначаються завдання щодо його професійного зростання. При спілкуванні з гарантом та академічним персоналом (Зустріч № 7, 22.06), з'ясовано, що для підвищення професійного рівня НПП та їх мовної компетенції створено Центр іноземних мов (<https://bit.ly/3l8jqU5>); можливості удосконалення навичок користування професійною аналітично-інформаційною платформою надає інноваційна фінансова лабораторія Bloomberg (<https://bit.ly/3ix6NQL>); проводяться тренінги з інтерактивних методик викладання для науково-педагогічного персоналу університету; професійно спрямовані курси «SAP TERP10-інтеграція бізнес-процесів» (<https://bit.ly/2YibRBv>). Науково-педагогічному персоналу ЗВО представлена можливість публікації статей у «Віснику Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка» на безоплатній основі. Мотивацією до публікаційної активності викладачів є квартальне преміювання за публікації наукометричних баз даних у Scopus, WoS (<https://cutt.ly/ERt8Sjf>). Про що підтвердила доц. Харламова Г. О. на відкритій зустрічі. Професійний розвиток викладачів відбувається також завдяки участі у наукових держбюджетних темах, наприклад, «Інноваційно-підприємницькі моделі сучасних університетів: світові тенденції, основні ризики та нові можливості для України» № 19БФ-040-01 (проф. Ставицький А.В.; проф. Осецький В.Л.); завдяки членству у редколегіях фахових наукових та міжнародних виданнях, в тому числі видання, що індексуються у міжнародних базах Scopus та Web of Science, програмних комітетів міжнародних конференцій. ЕГ зазначає, що в КНУ ім. Тараса Шевченка сформовано умови для системного професійного розвитку науково-педагогічного персоналу та сформована система матеріального і нематеріального заохочення для його стимулювання.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Під час проведення фокус груп з академічним персоналом (зустріч №7, 21.12) ЕГ з'ясовано, що сформована в КНУ ім. Тараса Шевченка система мотивації НПП спрямована на підвищення заохочення викладачів до розвитку викладацької майстерності. Для цього в ЗВО, за словами проректора з науково-педагогічної роботи Гожики А.П. (зустріч 2, 20.12) сформована багатоступенева система залучення викладачів до підвищення їх професійної майстерності, яка дозволяє ознайомитись з кращими методиками і техніками викладання. Відповідно до Положення про стимулювання співробітників КНЕУ ім. Тараса Шевченка за результатами наукової діяльності (<https://bit.ly/3mhNcoS>) щорічно Вченою радою університету за поданням вчених рад факультетів визначається «Кращий викладач року». НПП освітньо-наукової програми «Економічна кібернетика» підвищує свою професійну майстерність, приймаючи участь в програмі KNU Professionals (<https://bit.ly/3a8c9NX>). В ЗВО реалізується проєкт «Якісне навчання через якісне викладання», в якому активну участь приймають викладачі кафедри (наприклад, Ставицький А.В., як гарант ОНП); програма вдосконалення викладання у вищій освіті України (Ukraine Higher

Education Teaching Excellence Programme) (<https://cutt.ly/ejvGxVU>)), що сприяє покращенню якості викладання освітніх компонент з використанням сучасних методик і технологій. Нематеріальними формами стимулювання науково-педагогічного персоналу є їх участь у закордонних наукових заходах, фахових наукових заходах міжнародного формату на базі ЗВО; допомога у видання наукової та навчальної літератури; науково-педагогічне стажування, що підтвердила на зустрічі з науково-педагогічним персоналом завідувачка кафедри економічної кібернетики проф. Ляшенко О.І. За особливі досягнення в науково-педагогічній діяльності викладачі, які реалізують ОНП «Економічна кібернетика», відзначаються державними нагородами, грамотами і подяками МОН України та КНУ ім. Тараса Шевченка: доц. Баженова О.В. відзначена Грамотою Ректора КНЕУ ім. Тараса Шевченка за успіхи у навчальній, науковій і виховній роботі (2019); доц. Ставицький А.В. - Подякою Міністерства освіти та науки України за вагомий внесок у розвиток сфери освіти і науки, високий професіоналізм, ефективне сприяння формуванню та забезпеченню реалізації державної політики у сфері освіти і науки (2020); Харламова Г.О. - Медаллю 1-го ступеня «Медаль народного вибору українським вченим з 1918 по 2018 рік» за наукові досягнення (2018) р.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. В ЗВО сформовано високопрофесійне наукове середовище, що має потужний потенціал для постійного удосконалення та розвитку. 2. Викладачі, що реалізують ОНП мають високий рівень публікаційної активності, в тому числі в наукометричних базах даних Scopus, Web of Science. 3. НПП приймає участь у міжнародних проєктах та наукових стажуваннях (Міжнародному університеті бізнесу і дипломатії, Франція; Державному університеті в Малазі, Іспанія; Masaryk University, Чехія; Університет імені Лучіана Блага м. Сібіу, Румунія. 4. Викладацький склад, який задіяний в реалізації ОНП має сертифікати на підтвердження знання англійської мовою (72,7% викладачів). 5. Позитивною практикою є наявність в ЗВО проєктів KNU Professionals, «Якісне навчання через якісне дослідження», що сприяють удосконаленню професійної та викладацької майстерності ОНП; програми вдосконалення викладання у вищій освіті України (Ukraine Higher Education Teaching Excellence Programme). 6. Фахова експертність НПП, задіяного в реалізації ОНП, є затребуваною на практиці в якості консультанту з кредитних ризиків Міжнародного бюро кредитних історій (проф. Камінський А.Б.); бізнес-консультування (гарант ОНП Ставицький А.В; експерта Інституту освітньої аналітики (проф. Затонацька Т.Г.). 7. ЕГ відмічає гармонійне поєднання запровадженої в ЗВО системи мотивації, спрямованої на підвищення заохочення викладачів до професійного розвитку і викладацької майстерності та внутрішньої мотивації НПП до покращення ОНП та забезпечення достатнім рівнем знань здобувачів для їх подальшого працевлаштування та наукового розвитку.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Відповідно до результатів акредитаційної експертизи ЕГ вважає, що ОНП має високий рівень узгодженості за всіма підкритеріями Критерію 6 та має ознаки взірцевості. В ЗВО сформовано високопрофесійне наукове середовище, викладачі, що реалізують ОНП мають високий рівень публікаційної активності, в тому числі в наукометричних базах даних Scopus, Web of Science. Науково-педагогічний персонал приймає участь у міжнародних проєктах та наукових стажуваннях Франції, Іспанії; Чехії; Румунії. З ОК викладаються англійською мовою, 72,7 % викладачів мають сертифікати на підтвердження знання англійської мовою на рівні B2, C2. В ЗВО сформована система постійного удосконалення професійної і викладацької майстерності викладачів через успішне функціонування проєктів KNU Professionals, «Якісне навчання через якісне дослідження», Ukraine Higher Education Teaching Excellence Programme. Фахова експертність НПП, задіяного в реалізації ОНП, є затребуваною на практиці в якості консультування організацій, науково-дослідних установ, бізнес-консультування. ОНП має повний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1- 6.6. Взірцевість Критерію 6 підтверджується гармонійним поєднанням внутрішньої мотивації НПП ОНП, спрямованої на системне вдосконалення професійної кваліфікації та викладацької майстерності, успішною колаборацією з роботодавцями і професіоналами-практикам та запровадженої в ЗВО системи мотивації науково-педагогічного персоналу. Виходячи з вищевикладеної інформації ЕГ дійшло висновку про взірцевий рівень відповідності ОНП Критерію 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час проведення акредитації ЕГ встановила, що формування фінансів ЗВО для реалізації ОНП здійснюється на основі Статуту Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<https://bit.ly/3DaEАНv>). Матеріально-технічна база для забезпечення освітнього процесу за ОНП формується на основі загально-університетської бази – для підготовки магістрів виділено 125 аудиторій, 14 із них мають сучасне мультимедійне оснащення; 5 спеціалізованих комп'ютерних класів із необхідним програмним забезпеченням. Воно є ліцензійним або таким яке розташовано у вільному доступі і не потребує коштів. Начальник обчислювального центру, Ю. Бойко підкреслив, що ліцензійне забезпечення заклад купляє разом із поставкою техніки. А саме: Windows, MS Office, R-Studio, R, MS Project, SpiderProjectProfessional (Demo-версія). Усі особи, які залучені до навчального процесу, можуть користуватись онлайн-версією MS Office, у т.ч. Office365. Університет має 4 платформи для роботи: Moodle(частково використовують співробітники закладу); Google Workspace for Education, а саме використання google Classroom, можливість використовувати без обмежень Google диск, корпоративна пошта, та Google Meet для проведення занять; MS Teams, який під'єднує до мудл; KNU Education online (використовує економічний факультет). За необхідності коштів, факультет звертається до відповідного відділу. Працівники ЗВО зазначили, що використовують додатково Gretl. Одним із її розробників є викладач ОНП О.Комашко і цей продукт наявний у вільному доступі. У цілому програма побудована так, що для досягнення поставлених цілей ОНП програмного забезпечення цілком вистачає. Для всіх дисципліни та науково-дослідної практики розроблено навчально-методичне забезпечення. Необхідні навчальні матеріали розміщені у бібліотеці (<https://bit.ly/3a1qTOF>), на сайті викладача, у хмарному сховищі, безпосередньо на кафедрі тощо (Баженова О.В. <https://classroom.google.com/u/o/c/MzkwMjk1OTQ3Mjgz>; Затонацька Т.Г.: розсилка електронною поштою студентам лекцій, завдань, матеріалів для дослідження; Камінський А.Б.: розсилка електронною поштою студентам частин підручника, де є лекційна частина, практична, та приклади розв'язання задач; Комашко О.В. e-disk : knugretllabs@ukr.net, password gr_01234_56789. Основна папка:Updates; Ляшенко О.І. https://drive.google.com/drive/folders/106LPtQM7gzAYp_ZQ92lk4-FmlC-vzXY; Ставицький А.В. www.andriystav.cc.ua; Харламова Г.О.<https://drive.google.com/drive/u/1/folders/1eL3AKhG-9R6-qVNukIV91PuOUS8pHa2o>). Учасники освітнього процесу мають вільний доступ до реферативних баз даних SCOPUS від Elsevier, Web of Science, повнотекстової платформи Springer Nature тощо. Під час роботи зі здобувачами та адміністративним персоналом дана інформація була підтверджена. ЗВО надає доступ до їдальні, гуртожитку, університетської клініки, культурно-спортивної та оздоровчої бази тощо. Також КНУ має Молодіжний центр культурно-естетичного виховання, центр комунікацій, соціологічну лабораторію.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

В межах зустрічей експертної групи зі здобувачами вищої освіти та НПП встановлено, що доступ до інфраструктури університету та інформаційних ресурсів в межах ОНП “Економічна кібернетика” необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності здійснюється безоплатно - до бібліотеки, інформаційної та соціальної інфраструктур, а саме: коворкінг центри та сучасні аудиторії від GENESIS (<https://cutt.ly/pRybclU>); фінансова лабораторія Bloomberg (<https://cutt.ly/WRybJTts>), центр Дія.Бізнес (<https://cutt.ly/mRybMoL>). Аудиторії, що використовуються під час навчання мають сучасне обладнання (інтерактивні дошки, проектори, комп'ютери з необхідним програмним забезпеченням у відповідних аудиторіях). Працює служба психологічної допомоги (<https://bit.ly/3FfOidt>), Навчальноспортивний комплекс (<https://bit.ly/3Fefg5h>), первинна профспілкова організація (<https://bit.ly/3B9fckB>), Рада молодих вчених КНУ (<https://bit.ly/3mnIMwL>), наукова бібліотека ім. М. Максимовича (<https://bit.ly/3a1qTOF>). Безкоштовне користування реферативними базами SCOPUS, Web of Science, повнотекстової платформи Springer Nature та інші. На території закладу наявний вільний Wi-Fi. ОНП забезпечена ліцензійними платформи Windows, MS Office(Word, Excel, PowerPoint, Project, Outlook (корпоративна пошта)). ЗВО надає онлайн доступ до роботи в Office 365 безкоштовно для викладачів та здобувачів. Усе інше забезпечення яке використовує ЗВО розміщено у вільному доступі в Інтернеті (R-Studio, R, SpiderProjectProfessional (Demo-версія), Gretl). Дистанційна робота та навчання здійснюється за допомогою Moodle, Google Workspace for Education (продукти), MS Teams, KNU Education online. За підтримки науково-методичного центру розроблено систему Тритон, який автоматизує електронний документообіг (у тому числі заявки, вибір дисциплін тощо). Планується розробити опитування на цій базі.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У Статуті Київського національного університету імені Тараса Шевченка (п 4.3) (<https://bit.ly/3DaEАНv>), прописано, що ЗВО забезпечує дотримання безпечних умов здійснення освітньої, наукової і господарської діяльності. У закладі здобувачам проводять навчання на випадок пожежі, інструктажі з БЖД, реагування в надзвичайних ситуаціях тощо. Представник від профбюро економічного факультету Д.Гук надав інформацію щодо наявних вогнегасників у будівлях (закладу та гуртожитку), необхідних матеріалів для надання першої допомоги. Декан економічного факультету А.Ігнатюк додала, що повністю узгоджені плани напрямів під час евакуації. Під час карантинних умов

дотримання маскового режиму, проводяться заміри температур. Цього року вирішили проблему сигналізації (встановили необхідний прилад який сповіщує щодо пожежі). Під час відеоогляду матеріально-технічної бази експертна група отримала інформацію в обсязі, що дозволяє констатувати факт безпечності освітнього середовища для життя та здоров'я. Візуальне спостереження експертів, відео та фото звіти дають змогу об'єктивно оцінити належний рівень стану санітарії, техніки безпеки та протипожежної сигналізації. Приміщення навчальних корпусів і гуртожитків забезпечені вогнегасниками, гідрантами, планами евакуації та обладнане всім необхідним для комфорту студентів з особливими потребами. Для виявлення потреб та рівня задоволеності інфраструктурою, технічного та інформаційного забезпечення проводяться як загальні опитування по ЗВО (<https://bit.ly/3uEIVj8>) так і додаткові опитування на ОНП (<https://bit.ly/2WsG8No>). Здобувачі наголосили, що викладачі, наприклад А.Ставицький після свого курсу проводить опитування, щодо самого курсу та рекомендацій. У загальному плані здобувачі виразили задоволеність освітнім середовищем та наповненістю ОНП. КНУТШ надає здобувачам безкоштовну психологічну підтримку (<https://bit.ly/3FfOidt>). Представник цього відділу Г. Лаптева продемонструвала основну інформацію свого підрозділу (графік роботи та консультацій, розміщення у таких мережах -Telegram (t.me/psy_service_knu), Instagram (https://instagram.com/ps.knu?utm_medium=copy_link), YouTube (<https://youtube.com/channel/UC7uj4r7NO8xPTw2mFnQVdeQ>) тощо. Психологічна служба ЗВО має кваліфікованих фахівців, які проходять консультації на базі гуртожитку (спеціальна кімната), та онлайн. Студенти обізнані про наявність даної служби, проте у здобувачів ОНП не виникало потреби звертатись до неї. Група експертів переконалась, що ЗВО забезпечує сприятливі умови для навчання та здоров'я здобувачів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ встановлено, що здобувачам надається багаторівневий механізм освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки. Економічний факультет на своєму сайті розміщує інформацію стосовно підготовки магістрів ОНП, правил вступу, розклад занять, студентський парламент, студентську раду гуртожитку, інформацію щодо практик та стажування, тощо (<https://bit.ly/3AeavVn>). ЕГ з'ясувала, що для підтримки здобувачів, задоволення їх потреб та інтересів у ЗВО функціонують органи студентського самоврядування, а саме студентський парламент, студентська рада гуртожитку та профбюро, які представляють інтереси здобувачів на засіданнях Вченої ради, що було підтверджено заступником голови Студентського парламенту університету з освітніх питань П.Михайлюком та головою студентського парламенту економічного факультету І.Гонтарук під час онлайн-зустрічі з членами ЕГ. Соціальну підтримку здійснює Студентський парламент університету (<https://bit.ly/3F9DQEE>). Студентам з інших міст надається гуртожиток (<https://bit.ly/3оха2vm>). Підтримку на факультетському рівні здійснює деканат. Наукову підтримку, організацію конференцій, залученню до наукових проектних груп, захист інтересів молодих вчених тощо покладено на Раду Молодих Вчених (<https://bit.ly/3mnIMwL>). Відділ академічної мобільності (<https://bit.ly/3AeByVj>) координує та надає консультації з питань навчання, стажування, проведення наукових досліджень, наукове стажування, підвищення кваліфікації ЗВО України та зарубіжжя. Сектор працевлаштування сприяє працевлаштуванню та проходженню практик і стажувань студентів, випускників (<https://bit.ly/3iySTou>). Кафедральний та особистісний рівень підтримки використовує механізми взаємозв'язку НПП та студентів у вигляді консультацій із науковими керівниками та провідними фахівцями. Опосередковано механізми реалізуються через канали дистанційного електронного зв'язку, до яких належать: онлайн групові та індивідуальні консультації, Інтернет сторінки, сторінки в соціальних мережах тощо. Безпосередній зв'язок між студентами та викладачами, розповсюдження необхідної інформації здійснюється через кураторів груп. Під час дистанційного навчання використовується електронна пошта, інтернет сторінки, соц.мережі тощо. У ході інтерв'ю з НПП було встановлено, що вони дійсно підтримують зв'язок зі студентами. Кожний викладач має або власний сайт, хмарне сховище, де вони розміщують методичні матеріали, завдання до КР, надсилаються оцінки тощо. Для визначення рівня задоволення здобувачів, в тому числі рівнем підтримки, регулярно проводяться соціологічні опитування, зокрема, UNIDOS, опитування на ОНП, індивідуальні розмови здобувачів з кураторами груп, гарантом програми, завідувачим кафедрою економічної кібернетики. Скарг та нарікань від здобувачів ОНП «Економічна кібернетика» щодо освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки не надходило.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Відповідно до Статуту Київського національного університету імені Тараса Шевченка (п.7.9) (<https://bit.ly/3DaEАНv>), особи з особливими освітніми потребами, зумовлені станом їх здоров'я, мають право на безоплатне забезпечення інформацією для навчання і вільний доступ до інфраструктури КНУТШ, відповідно до медико-соціальних показань за наявності обмежень життєдіяльності. Положення про організацію освітнього процесу (п. 12.3.8) (<https://bit.ly/3m96lt2>) забезпечує зазначені категорії здобувачів освіти безперешкодний доступ до навчально-методичного забезпечення, бібліотечних ресурсів, наукометричних баз даних, надання їм фахової консультативної підтримки тощо, а також належне технічне оснащення аудиторного фонду та гуртожитків. В університеті розроблено «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення» (<https://bit.ly/3l4nyo9>), Концепція «Університет рівних можливостей» (<https://bit.ly/3owEoJ3>) та надана Пам'ятка про правила комунікації із людьми з інвалідністю (<https://bit.ly/3FfDaNM>). Окремо визначені правила прийому на навчання таких осіб (<https://bit.ly/3D2ulVE>, Додаток 2.5). Такі особи вступають на спеціальних конкурсних умовах. Адміністрація затвердила, що у закладі створені необхідні умови для здобувачів з особливими освітніми потребами. Ознайомившись із відео матеріалами, ЕГ переконалась у наявності пандусів, ліфту, спеціально облаштованого санвузлу. Осіб з особливими освітніми потребами за даною ОНП немає.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, у т.ч. пов'язані із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією регулюються такими документами: Статут Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<https://bit.ly/3DaEАНv>), у якому передбачено захист здобувачів від фізичного та психологічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації тощо; Етичному кодексі університетської спільноти (<https://bit.ly/3zVpKТа>), відповідно до якого, усі члени університетської спільноти можуть поскаржитись на порушення етичних норм і принципів, які прописано в Кодексі. Пишеться звернення до керівника відповідного підрозділу, надаються докази фактів, які були у заяві. Відповідно до Порядку вирішення конфліктних ситуацій відбувається розгляд справи (<https://bit.ly/2YoWoRV>). Врегулюванням конфліктних ситуацій займається Постійна комісія Вченої ради з питань етики (<https://bit.ly/2ZXsZo8>). У разі грубого порушення справу переходить до Комісії з етики, яка надає рекондаїї. Результати висновків ухвалює керівництво ЗВО або його підрозділ. Документи знаходять у відкритому доступі на сайті ЗВО. Також, вирішенням конфліктних ситуацій, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією займаються органи Ради молодих вчених (<https://bit.ly/3mnIMwL>) та профспілкова організація студентів і аспірантів ЗВО (<https://bit.ly/3B9fckB>). Дані органи разом із юридичним відділом надають консультативно-правову допомогу. НПП наголосили, що вони постійно спілкуються зі студентами, що дає можливість врегулювати та вирішити спірні моменти. На зустрічі з фокус-групою здобувачі зазначили, що вони можуть зателефонувати на гарячу лінію, звернутись до студ.парламенту, завідувача кафедри. Для запобігання корупції в університеті затверджено Антикорупційну програму (<https://bit.ly/3Dq9mMP>), та проводяться заходи щодо запобігання та протидії корупції (<https://bit.ly/3ow1DIE>). За час навчання в магістратурі здобувачі зазначили, що подібних випадків не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Матеріально-технічна база відповідно до особливостей ОНП у повній мірі дозволяє досягти цілей, завдань та ПРН. 2. Викладач та здобувачам надано вільний доступ до інформаційних ресурсів, зокрема до реферативної бази КНУТШ, наукометричних баз SCOPUS, WoS та інших. 3. ЗВО має ліцензійне програмне забезпечення Windows, Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint, Project, Outlook). Усім учасниками надається доступ онлайн використання Office 365, та всіх його продуктів. 4. На платформах google Classroom, Google Meet, MS Teams, KNU Education online тощо реалізується дистанційне навчання. 5. Підтримка міжнародних компаній дала можливість відкрити креативні центри: аудиторія від GENESIS, фінансова лабораторія Bloomberg, центр Дія.Бізнес. 6. У закладі створено безпечне середовище для життя та навчання студентів. Періодично проводяться інструктажі з БЖД, навчальні заходи з реагування на пожежу, контроль та дотримання карантинних умов, є можливість звернутись за підтримкою до фахівців психологічної служби (особисто та через соц.мережі). 7. Будівлі спеціально облаштовані для людей з особливими освітніми потребами, а також викладачам видають спеціальну Пам'ятку щодо правил комунікації із людьми з інвалідністю. Окремо розроблено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення та реалізація Концепції «Університет рівних можливостей». 8. Рада молодих вчених та профспілкова організація студентів і аспірантів ЗВО допомагають здобувачам при вирішенні конфліктних ситуацій, у т.ч. пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

За результатами експертизи ЕГ дійшла висновку, що недоліків за даною ОНП не виявлено. Повна узгодженість по підкритеріям 7.1-7.6. Взірцевість даної програми полягає у сильній матеріальній базі, яка сприяє досягненню всіх ПРН. Сучасний підхід до використання бібліотечних фондів, а саме можливість отримати необхідну інформацію онлайн. Позитивні практики у використанні різноманітних дистанційних платформ сприяють кращому підходу в

реалізації навчального процесу та дають можливість зберегти необхідні дані на різних базах у разі технічного збою однієї з платформ. Співпраця з іноземними стейкхолдерами дала можливість на території ЗВО відкрити сучасні аудиторії з відповідним оснащенням. ЗВО надає безкоштовну психологічну підтримку для здобувачів. У закладі розроблені необхідні інструкції щодо комунікації з особами, які мають особливі освітні потреби, та створені безперешкодні умови для їх пересування.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЕГ констатує, що функціонує п'ятирівнева система забезпечення якості освіти відповідно до «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу» (<https://cutt.ly/ZUmdeNO>). Прийнято процедури внутрішньої системи забезпечення якості освіти, у т.ч. П.2.2. «Внесення змін до ОНП». Розроблення, затвердження, моніторинг, зміна ОНП регулюється Положенням про організацію освітнього процесу. Основні підстави для зміни ОНП: зміни у нормативних документах, результати моніторингу, у т.ч. ринку праці. Керівниця відділу забезпечення якості освіти Щеглюк Д. В. визначила, що причиною перезатвердження ОНП у 2020 р. було затвердження Стандарту вищої освіти. Опис ОНП щороку не затверджується, проте щорічно переглядаються навчальні дисципліни, робочі програми яких перезатверджуються щорічно. Щорічний моніторинг ОНП є підставою внесення змін до ОНП, або залишення її без змін. ОНП має термін дії, за який вона переглядається або ні. При закінченні терміну дії програми – її перегляд обов'язковий. ОНП 2020 р. порівняно з ОНП 2018 р. не зазнала суттєвих змін окрім уточнення компетентностей спеціальності та програмних результатів навчання відповідно до Стандарту вищої освіти, а також зміни підходу до відображення складу вибіркових компонентів в ОНП (ОНП 2020 р. містить не загальний перелік вибіркових компонентів, як то було в ОНП 2018 р., а визначено загальний підхід до вибору дисциплін без конкретизації їх назв). Кафедра «Економічна кібернетика» проводить обговорення можливих напрямів удосконалення ОНП. Опитування здобувачів, яке проводилося кафедрою, показало, що найменш цікавими та корисними для студентів є дисципліни: ОК 1 «Методологія та організація економічних наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», ОК 2 «Професійна та корпоративна етика», ОК 3 «Актуальні проблеми економічної теорії та економічної політики». Протоколом засідання кафедри від 25.06.2021 р. визначено можливі шляхи вирішення цього питання – посилення викладацького складу за дисциплінами або заміна цих ОК на інші. Як пояснив Ставицький А. В., за ОК1 на наступний навчальний рік планується залучити до викладання не трьох, а одного викладача та зміна структури ОК. Щодо ОК 3, то з лютого 2022 р. планується заміна ОК на іншу, більш привабливу для здобувачів. Роботодавці беруть участь в обговоренні ОНП, про що свідчать надані рецензії та протоколи кафедри (протокол № 16 від 06.05.2021 р. <https://cutt.ly/HUsbMsb>). Вносяться зміни в навчальні плани ОНП (<https://cutt.ly/xUsTsl4>). Вченою радою економічного факультету (протокол № 6 від 15.12.2020 р.) ухвалено рішення внести зміни в плани 2019 і 2020 рр.: вибіркову ОК «Система національних рахунків» замінити на ОК «Сучасні концепції лідерства»; ОК «Індустріальна економіка» - на ОК «Блокчейн-технології на підприємстві» тощо. Зміни до планів обговорювалися на засіданні кафедри економічної кібернетики (протоколом № 9 від 30.12.2020 р. (<https://cutt.ly/HUsbMsb>)).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В ході акредитаційної експертизи ЕГ встановила, що в Університеті передбачені механізми залучення здобувачів вищої освіти до процесу перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості, врахування їх позиції під час перегляду ОНП. Відповідно до Положення про опитування здобувачів освіти і науково-педагогічних працівників (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1469>), опитування студентів ОНП проводиться за розпорядженням декана економічного факультету. Студенти отримують електронного листа з поясненням необхідності опитування та запрошенням його проходження. Результати опитування використовуються (<https://cutt.ly/VUsYqKN>) економічним факультетом при оцінюванні роботи ОНП, необхідності внесення змін до ОНП. Анкети опитування розроблено Навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень Університету та розповсюджуються серед студентів за допомогою кураторів академічних груп, що підтверджують керівник Навчальної лабораторії соціологічних та освітніх досліджень, науково-педагогічні працівники і студенти. Періодичність загально факультетського опитування 1 раз на рік або 2 роки. Опитування проходять магістри 2-го року навчання. Окрім цього, опитування проводяться і кафедрою економічної кібернетики (<https://cutt.ly/TUIG2q>). Результати опитування здобувачів обговорюються на засіданнях кафедри економічної кібернетики (протокол № 2 від 17 вересня 2021 р. <https://cutt.ly/VUsDacF>). З метою удосконалення ОК, в кінці кожного семестру деякі викладачі проводять опитування студентів про викладання певної навчальної дисципліни (Ставицький А. В. розмістив анкету опитування на персональному сайті <https://cutt.ly/WUysWMa>). Здобувач Руденко С. підтвердив участь в опитуваннях, яке проводиться доц. Харламовою Г. О. після закінчення ОК «Фінансовий менеджмент»). На фокус-групі здобувачі зазначили, що пропозицій щодо удосконалення ОНП не мають, їх влаштовує рівень викладання ОК і змінювати нічого не хочуть. На зустрічі з представниками студентського самоврядування, вони підтвердили їх участь в удосконаленні ОНП шляхом участі в обговореннях і затвердженнях ОНП на вчених радах економічного факультету і Університету в якості їх членів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЕГ констатує, що роботодавці беруть участь в удосконаленні ОНП та забезпечення її якості. Вони можуть офіційно звертатися до гаранта (контакти надані на сайті кафедри), але більшість інформації та побажаних передається під час особистого спілкування як гаранта, так і НПП з роботодавцями. Опитування роботодавців не проводяться. На ОНП 2020 р. отримано відгуки від керівника департаменту Customer Value Management (Big Data) Vodafone Україна Рибалко В. В., заступника Голови НБУ Ніколайчука С. А., Директора ДНУ «Інститута освітньої аналітики» Лондара С.Л., які мають позитивні відгуки щодо ОНП та у наданих рецензіях жодного зауваження до її змісту, ОК, програмних результатів тощо не зазначили. Начальником відділу видатків промислових підприємств Департаменту видатків виробничої сфери А. Возненко рецензія на ОНП надана 18.03.2021 р., тобто після її затвердження (22.06.2020 р.). Стейкхолдери зазначали про їх участь в процесах реалізації та розвитку ОНП. Наприклад, Лондар С.Л. має зв'язок з НПП кафедри та здобувачами щодо реалізації проектів в напрямку використання штучного інтелекту, прогнозування. Довготривалі зв'язки з кафедрою має ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». Проф. Скрипніченко М. І. відзначила участь установи у практичній підготовці здобувачів, в проведенні їх атестації під час захисту випускних кваліфікаційних робіт. Серед пропозицій проф. Скрипніченко М. І. є розвиток у здобувачів навичок макроекономічного і мікроекономічного прогнозування. Директор ТОВ «Простопей» Макушенко І. О., який є одночасно випускником ОНП, зазначив участь компанії в процесі працевлаштування та практики здобувачів та як пропозицію щодо удосконалення ОНП визначив необхідність розвитку soft-skills здобувачів. Генеральний директор ТОВ «АГЕЛЕС» Курлянчик Ю. В. співпрацює з Університетом щодо працевлаштування і практичної підготовки здобувачів. Іншим напрямом співпраці з ОНП є участь роботодавців в науково-практичних конференціях Університету. Рибалко В. у вересні 2021 року прийняв участь у конференції Університету в напрямку Data Science. Рада роботодавців функціонує відповідно до Положення <https://cutt.ly/JUsNdSX>. Це консультативно-дорадчий орган, який формує та зберігає ефективні зв'язки Університету з роботодавцями для покращення якості освітніх послуг. Центр кар'єри та працевлаштування економічного факультету має актуальні проекти: Ярмарок вакансій «День кар'єри еconomics», «Академія бізнесу спільно з Дія. Бізнес» (<https://cutt.ly/qUsMPPC>). Здобувачі підтвердили участь в заходах «Ярмарок вакансій» та «День кар'єри еconomics». Роботодавці зазначили, що фахові компетентності програми мають практичний характер і відповідають професійній діяльності фахівців, яких готує кафедра. Їх спрямованість у цілому відповідає запитам ринку праці. Частина роботодавців є випускниками даної спеціальності і це запорука успішного функціонування системи взаємозв'язку між ЗВО, здобувачами, роботодавцями та вирішення проблеми працевлаштування випускників ОНП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В ході акредитаційної експертизи з'ясовано, що робота з випускниками ведеться на рівні університету та кафедри економічної кібернетики. Зокрема, функціонує Центр кар'єри та працевлаштування економічного факультету (<https://cutt.ly/dUs1VZo>), що є платформою для комунікації здобувачів освіти та випускників з вітчизняними та міжнародними роботодавцями. Центр здійснює інформування здобувачів про відкриті вакансії, програми стажувань і практики; організує зустрічі з фахівцями й експертами компаній, у т.ч. які є випускниками Університету, допомагає при складанні резюме, надає рекомендації щодо пошуку вакансій, проходження співбесіди, адаптації на робочому місці тощо. На сайті Університету створено інтернет-ресурс із сприяння працевлаштуванню та проходженню практик і стажувань студентів і випускників (<http://job.univ.kiev.ua/>). Однак статистика працевлаштувань здобувачів в Університеті не ведеться. Як зазначила Нікітченко Ю. С. (керівник Центру кар'єри та працевлаштування економічного факультету), Центр інформує студентів та не відслідковує процес працевлаштування. Ця робота покладається на кафедри Університету. ЕГ підтверджує, що кафедра економічної кібернетики має тісні зв'язки із випускниками, які наразі вже є роботодавцями (Крехівський І.). На фокус-групі випускники підтвердили їх участь у процесах удосконалення ОНП, зв'язок з гарантом ОНП та викладачами кафедри. Представник компанії Vodafone Савчак О. підтвердила участь випускників у процесах практичної підготовки здобувачів, наданні їм місця практики та подальшого працевлаштування в компанії Vodafone. Інший напрямок співпраці випускників і кафедри – залучення їх до аудиторних заходів. Так Фаренюк Я. у 2021 році мала нагоду читати лекцію «Застосування Data Science технологій в маркетинговій діяльності в рамках ОК «Моделювання макроекономічних процесів». Якимчук Б. проводить консультування студентів в межах Воркшопів для покращення знань і змін здобувачів. Бутило Д., Фаренюк Я., Якимчук Б. у 2021 році проводили спільний івент з питань інвестицій і фінансових інструментів, що проходив в межах заходів Днів науки.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Експертна група виявила, що система забезпечення якості освіти та освітнього процесу КНУ ім. Т. Г. Шевченка дозволяє вчасно реагувати на виявлені недоліки в ОНП та освітній діяльності з реалізації ОНП. Розроблено процедури забезпечення якості освіти (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>), має місце розподіл повноважень щодо забезпечення якості між усіма учасниками освітнього процесу (адміністрацією, керівниками

структурних підрозділів, НПП, адміністративно-господарським персоналом та здобувачами), застосовуються механізми забезпечення академічної доброчесності та процедури оцінювання здобувачів і науково-педагогічних працівників. Рівнями функціонування системи забезпечення якості освіти є: 1) здобувачі, які мають право ініціювати зміни в ОНП, здійснюють моніторинг ОНП шляхом участі в опитуваннях; 2) кафедри, гаранті ОНП, викладачі, які, реалізуючи ОНП, беруть постійну участь в її удосконаленні у відповідності до Європейських стандартів якості; 3) структурні підрозділи, органи студентського самоврядування, ради роботодавців, які беруть участь в моніторингу ОНП в контексті їх відповідності сучасним потребам ринку праці; 4) загально-університетські підрозділи; 5) керівництво Університету. Під час фокус-груп було виявлено, що всі учасники ознайомлені з основними процедурами забезпечення якості освіти та освітнього процесу та беруть активну участь в їх реалізації. Розроблено анкети та щорічно вивчається громадська думка студентів щодо задоволеності організації освітньої діяльності за ОНП шляхом опитування здобувачів вищої освіти щодо актуальності змісту ОНП, відповідності її змісту очікуванням здобувачів освіти; форм і методів викладання, прозорості та зрозумілості оцінювання, організації навчального процесу, студентоцентричності освітнього процесу, якості складових ОНП, якості та доступності методичного забезпечення ОНП, академічної доброчесності тощо (<https://cutt.ly/mUgQoi2>). Однак експертна група відмітила відсутність опитування роботодавців ОНП. Проректор з науково-педагогічної діяльності Гожик А. П. визначив, що питання анкетування роботодавців вирішаться в найближчий час та що анкети опитувань вже знаходяться на стадії розробки.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Попередніх акредитаційних експертиз за цією ОНП не проводилось (акредитація ОНП первинна). Проте беруться до уваги пропозиції, які надані при проведенні акредитаційних експертиз за іншими ОНП ЗВО. Проректор Гожик А. П. зазначив про актуальні тренди розвитку ОНП Університету. Серед них збільшення кількості ОК, які викладаються іноземною мовою, у тому числі на ОНП «Економічна кібернетика», а також запровадження опитування роботодавців.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В КНУ ім. Т. Г. Шевченка сформована певна культура якості, яка постійно трансформується та розвивається. ЕГ з'ясувала, що реалізація системи забезпечення якості освіти та освітнього процесу КНУ ім. Т. Г. Шевченка відбувається за безпосередньої участі керівництва ЗВО, науково-педагогічного персоналу, здобувачів, випускників ОНП, роботодавців, які належать до п'яти рівнів системи забезпечення якості. Має місце взаємодія між різними групами стейкхолдерів. Розроблено та застосовується нормативно-правова база («Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу», «Положення про опитування здобувачів освіти і науково-педагогічних працівників»), активно застосовуються принципи академічної доброчесності, за результатами моніторингу та за потреби оновлюються ОНП, вивчається та враховується досвід провідних вітчизняних та іноземних ЗВО. Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення освітнього процесу, безоплатний доступ до інфраструктури ЗВО є вагомими чинниками забезпечення системи якості освіти та освітнього процесу. Впроваджено студентоцентрований підхід до навчання, формуються індивідуальні траєкторії навчання студентів. Керівництво, адміністрація, гарант ОНП, науково-педагогічні працівники, студенти університету в ході зустрічей у фокус-групах демонстрували розуміння необхідності подальшого покращення якості освіти в КНУ ім.Т. Г. Шевченка, у т.ч. за рахунок удосконалення інформаційного, навчально-методичного, організаційного забезпечення освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

П'ятирівнева система забезпечення якості освіти, що забезпечує своєчасне виявлення і реагування на недоліки в ОНП та освітній діяльності з реалізації ОНП. 2. Перегляд ОНП відбувається на основі щорічного моніторингу з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, потреб ринку праці. Здобувачі залучені до процесу перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості. Роботодавці беруть активну участь в удосконаленні ОНП та забезпеченні її якості. ОНП має тісні зв'язки із випускниками. 3. Сформована культура якості сприяє постійному розвитку ОНП та освітньої діяльності. Процедури забезпечення якості сприймаються як корисні та належні всіма членами академічної спільноти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутня практика проведення опитування роботодавців щодо якості ОНП та організації освітньої діяльності за ОНП. Рекомендовано розробити опитувальники та проводити опитування роботодавців щорічно.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОНП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 8.1 - 8.2 та 8.4-8.7 та певною мірою узгодженість за підкритерієм 8.3. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, ЕГ робить висновок щодо достатньої відповідності ОП Критерію 8, оскільки визначені слабкі сторони не є суттєвими, критично не впливають на відповідність ОП Критерію 8 та можуть бути виправлені у короткі строки згідно із рекомендаціями ЕГ.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група підтверджує, що права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу за даною ОНП є чіткими, зрозумілими та регулюються документами, які доступні на сайті КНУТШ за посиланнями : Статут Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 22.02.2017р. №280 (<https://bit.ly/3a5RCcV>); Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка від 31.08.2018р. №716-32 (<https://bit.ly/3m96lt2>); Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка від 12.06.2020р. №384-32 (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>); Етичний кодекс університетської спільноти (<https://bit.ly/3moYtIJ>); Правила внутрішнього розпорядку (<https://bit.ly/3BgA3Tu>), Порядок вирішення конфліктних ситуацій у КНУ імені Тараса Шевченка від 14.02.2020р. №105-32 (<https://bit.ly/2YoWoRV>); Антикорупційна програма КНУ імені Тараса Шевченка від 05.11.2020р. №708-32 (<https://bit.ly/3Dq9mMP>); Порядок конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у КНУ імені Т.Шевченка від 16.05.2016р. (<https://bit.ly/2WEnToh>); Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУ ім. Тараса Шевченка від 29.06.2016р. (<https://bit.ly/3uqhppC>); Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка від 10.03.2020р. №197-32(<https://bit.ly/3ooxhaS>). Зазначені документи оприлюднені на сайті ЗВО у відкритому доступі, що дозволяє поінформувати всі зацікавлені сторони. У ході інтерв'ю здобувачі підтвердили інформацію щодо обізнаності зі своїми правами та обов'язками.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Відповідно до Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу КНУТШ, проект Опису освітньої програми оприлюднюється на сайті структурного підрозділу для громадського обговорення не пізніше ніж за 1 місяць до його затвердження і має бути доступним для ознайомлення та внесення пропозицій через зовнішню мережу (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>). Підставами для ініціації пропозицій щодо внесення змін до затверджених описів ОП в першу чергу є: 1) зміни у нормативних документах; 2) висновки за результатами щорічного моніторингу ОП; 3) підтверджені рекомендації основних потенційних роботодавців щодо необхідних знань та вмінь для випускників ОП; 4) мотивоване звернення здобувачів освіти за даною ОП. На фокус-групі з адміністративним персоналом Щеглюк Д. В. зазначила, що причиною перезатвердження ОНП у 2020 р. було затвердження Стандарту вищої освіти. Опис ОП щороку не затверджується, проте щорічно переглядаються навчальні дисципліни, перезатверджуються робочі програми. Щорічний моніторинг ОП є підставою внесення змін до ОНП, або залишення її без змін. При закінченні терміну дії програми – її перегляд обов'язковий. На сайті кафедри розміщена інформація стосовно ОНП «Економічна кібернетика» (<https://bit.ly/3bwaHFM>), де розташовано зауваження та пропозиції від зацікавлених сторін, що надходили у травні-червні 2021р. На сайті розміщена електронна адреса гаранта освітньої програми, на яку всі зацікавлені сторони мають можливість в будь-який час надсилати відгуки та пропозиції. Зазначене демонструє відкритість керівництва ОНП та Університету до запитів стейкхолдерів та наявність зворотнього зв'язку під час перегляду ОНП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

В ході акредитаційної експертизи було підтверджено, що оприлюднення ОНП відбувається своєчасно. Даний факт підтверджується як у ході опитувань фокус-груп, так і даними сайту. Так, ОНП розміщена у вільному доступі на сайті КНУТШ (<https://bit.ly/3bwaHFM>, <https://bit.ly/3F3l5m0>), відповідає Стандарту вищої освіти. Інформація на сайті в повному обсязі задовольняє вимогу поінформованості щодо вступу на обрану ОНП, цілей, очікуваних результатів та освітніх компонентів. Слід також відзначити, що поряд з ОНП на сайті економічного факультету опубліковано всі робочі програми дисциплін (<https://cutt.ly/2Uyh3WG>). На онлайн зустрічі зі здобувачами вищої освіти було підтверджено їх обізнаність щодо доступності інформації на сайті. Інформація стосовно вступу розміщена за посиланням (<https://vstup.knu.ua/>). Інформація щодо вступу також висвітлена у вкладці ""Вступнику"", де прописані правила вступу, консультації тощо. У ході інтерв'ю зі здобувачем Є.Пашкевич, було з'ясовано, що до магістратури він навчався в іншому закладі. Перед вступом він знайшов усю необхідну інформацію на веб-сайті, стосовно вступу, що включає дана програма, які цілі можна досягти. В цілому здобувачі задоволені наповненістю сайту та розміщеною інформацією на ньому. Отже, ЕГ дійшла висновку, що обсяг оприлюдненої інформації щодо освітньої програми та освітньої діяльності є достатнім для інформування відповідних стейкхолдерів та суспільства.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1. ЗВО визначає чіткі та зрозумілі права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. 2. При затвердженні або перегляді/внесенні змін до освітньої програми на сайті оприлюднюється відповідний проєкт. Викладена інформація на сторінці закладу дозволяє поінформувати зацікавлених стейкхолдерів. 3. У вільному доступі розміщена інформація стосовно умов вступу, відповідних консультацій, опис програми, її зміст, очікувані результати, тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ дійшла висновку, що недоліки на даній ОНП відсутні. ЗВО має повну узгодженість по підкритеріям 9.1-9.3 та відповідає взірцевому рівню. Взірцевість даного Критерію полягає у тому, що для всіх учасників визначені чіткі права та їх обов'язки. Публічність та прозорість дозволяє отримати точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, результати навчання та компоненти). Висвітлена інформація щодо внесення змін в початковий план показує реальну взаємодію та реагування на пропозиції та рекомендації від стейкхолдерів.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	A
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація з визначенням "зразкова"**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Сталінська Олена Вікторівна

Члени експертної групи

Коломицева Олена Віталіївна

Якименко-Терещенко Наталія Василівна

Дерій Ольга Юріївна